

Łódź

CENA NUMERU
30 gr.

Cena prenumeraty
w Łodzi

Mieś. z dod. ilustr. 5 zł
Dla robotników 4 zł
Odnosz. do domu 30 gr.
Mieś. z dod. ilustr. 6 zł
Poza Łodzią egz. 27 gr.

Należność pocztowa
opłacona ryczałtem.

XXXIII r.

Istotna.

Redakcja i Administracja

w ŁODZI

Al. Kościuszki 41

TELEFON 28

Konto P.K.O. 60594

Red. przyjmuje od 5-6

Art. listów anonimowych
nie umieszcza się

1929 r.

Numer dzisiejszy składa się z 20 stron

ROZWÓJ

Niedziela, 27-go października

Nr 298

LUNA

Dziś i dni
następnych

Wspaniała ilustracja mu-
zyczna orkiestry symfoni-
cznej pod dyrykcją
A. CZUDNOWSKIEGO

Pocz. przedstaw. o g. 4 po Po.
w sob. i niedz. o g. 12 w pol.

Wielkie arcydzieło zjednoczonych wytwórni FIRST-NATIONAL — WARNER BROS

Perła kinematografii dzisiejszej doby.

Perła kinematografii dzisiejszej doby.

MILOSC KSIĘCIA SERGIUSZA

Dramat wielkich uczuć w ogniu i pożodrze
rewolucji. — | — | — | — | — | — | —

Realizacja słynnego FRANKA LLOYDA.

W rol. główn. międzynarodowe gwiazdy ekrn

Billie Dove' Antonio Moreno, Lucy Doraine, Mikołaj, Susanin

BILLIE DOVE

w tym filmie stworzyła kreację naprawdę wielką. Jej Księżna Helena jest ko-
bieta w całym tego słowa znaczeniu, kobietą cierpiącą, namiętną, kochającą.

PONADTO

Przygody LOPKA i KROPKA

w wykonaniu
Kazimierza Krukowskiego

Dziś i dni następ.

„ODEON“

Przejazd № 2

Najnowsza produkcja George'em Banczofem

w filmie p. t.

OBLAWA

(Życiowe rozbitki) dramat pełen napięcia

z udziałem KUSZĄCEJ PIĘKNA

EWELIN BRENT

„WODEWIL“

Główna № 1

„CORSO“

Zielona № 2

Dziś i dni następnych

Król jeźdźców **Tim Mc. Coy**

w sensacyjnym filmie p. t.

KAPITAN HAZART

Film o rzadko spotykanem napięciu

Nadprogram Farsa.

Nadprogram Farsa.

UWAGA Wyświetlają kinoteatry Wodewil i Corso jednocześnie

Wszystkich Świętych

dzień święta umarłych dzień pielgrzymki
na miejsce wiecznego spoczynku,
W dniu tym setki rodzin będzie odwiedzać groby swych krewnych i znajomych

W dniu tym **Pierwsza Radom-
ska Fabryka Świec** będzie

sprzedawała SWIECE po CENACH ZNI-
ŻONYCH przy wszystkich bramach
ementarnych na specjalnych stoiskach.
Niebawem okazja zaopatrzenia się w ta-
nie świece, ku oddaniu czci na grobach
zmarłych krewnych i znajomych.

KOMU zależy na oszczę-
dzeniu pieniędzy

kupujcie wyroby pończo-
sznicze w domu handl.

„JULPOL“
front parter.

skład fabryczny
Al. Kościuszki 17

ODDZIAŁ TOMASZOW MAZOW.
ul. Prezydenta Mościckiego 10
olbrzymi wybór od najtańszych do naj-
wykwintniejszych. — — — — —
Urzędnikom na spłaty miesięczne

Popierajcie
wyroby krajowe.

Miejski Kinematograf Oświatowy
Od 22-X do 28-X 1929 r 5923

Dla dorosłych

PANIKA

Dla młodzieży:

Narodziny świata

Film naukowy, ilustrujący powstanie kon-
stelacji planet ogólnego chaosu
we wszechświecie.

Reklama to potęga

Wojna z piekarniami

Zyjemy w okresie wszelkiego rodzaju standaryzacji, mechanizacji, etatyzacji, koncentracji, socjalizacji i innych kombinacji, celem których, jest jaknajprędzej zrujnowanie rzemieślników, kupców i innych przemysłowców.

Niedawno wyszedł nakaz mechanizacji piekarń,

Oczywiście, jak wszystko u nas, prawem kaduka, lub najwidoczniejszym naciąganiem paragrafów prawa do higieniczno-postępowego punktu widzenia różnych kacyków ministerjalnych.

Władze, jak to władze, zabrały się zaraz energicznie z wielkim drągiem do przeprowadzenia reform, odkładając narazie inne mniej ważne czynności, jako to łapanie złodziei lub ściągnięcie bandytów.

Rezultatem tej zbożnej pracowitości była plajta wielu drobnych piekarzy, których nie stać było na kosztowne...anizacje, i inne tym podobne zbroczenia, od wykreślonej przez splot ekonomicznych warunków linii normalnego rozwoju.

Pozostali ostatni mohikanie co przetrzymali ze swoimi przedsiębiorstwami tą katastrofę „nowelizacji” wypieku — mieli nadzieję że będą już się mogli utrzymać na mętej toni życia w Polsce.

Ale gdzie tam!

Po mechanizacji, przyszła kolej na etatyzację piekarń i monopolizację wypieku w rękach kooperacji oraz standaryzacji bułek przez „speców” z samorządów i magistratów.

Zaczął się, utartą do tego celu metodą: liczne kary „na piekarzy-spekulantów”, przymusowe cenniki, listy kar, za różne niepełnione przestępstwa, — jednym słowem — zohydzenie piekarza, lub handlarza pieczywem, jako notorycznej pijawki i zwyczajnego kontrrewolucjonisty.

I aby ratować ten „biedny lud” ze szponów piekarzy wybudowano kosztem milionów zgórą trzydzieści olbrzymich piekarń komunalnych, na co pieniądze ściągnięto z podatków, wyduszonych między innymi z licytacji nieruchomości u... piekarzy.

W rezultacie wielkie piekarnie miejskie ruszyły z wielką reklamą i balasem, po to aby ceny ich produktów... były... grubo wyższe niż te, po których sprzedawali pieczywo „piekarze-spekulanci” i pijawki ludu robotczego, płacący oprócz tego jeszcze grube podatki i państwu i samorządowi...

Co tu robić — z temi chytrami „spekulantami” — podrapano się w głowę i znalezione proste echt polski środek mianowicie:

samorządy, gdzie istnieją miejskie piekarnie, mają wystąpić do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z memorjałem, domagającym się zamknięcia wszelkich piekarń w tych miastach, które posiadają piekarnie miejskie...

Nie znamy jeszcze prawnego uzasadnienia tej nacjonalizacji piekarń, ale nastąpi to prawdopodobnie „w powołaniu się na paragraf konstytucji”, gwarantujący każdemu nie naruszalność jego mienia...

Wobec istniejących prądów etatyzacji, jesteśmy również zdania, że każdy kto produkuje taniej pieczywo niż samorząd powinien być zlikwidowany, a nawet osadzony w więzieniu, gdyż w ten sposób przeszkadza on ogólnemu postępowi, którego ostatecznym rezultatem, jest podrożenie produktów pierwszej potrzeby, upadek setek drobnych firm, wzrost bezrobocia i katastrofalne zmniejszenie się dochodów państwa.

A. S.

Nowe zwycięstwo sprawiedliwości

1) W dniu wczorajszym na rozpr. w Wydz. Karnym S. O. b, red. odpowiedzialny „Rozwoju” pan Bartoszek za umieszczenie w dzienniku „Rozwój” w dniu 14 czerwca r. b. artykułu pod tyt „Trzeźwy Głos” (list otwarty protestujący przeciw masowym konfiskatom „Roz-

woju”) został skazany na 50 zł. grzywny z zamianą na 7 dni aresztu.

2) Za umieszczenie w „Rozwoju” p. t. „Różnice między Polską a Bolszewją” w czerwcu skazano na 50 zł lub 7 dni aresztu.

Wid

Polacy w Prusach Wschodnich

Czytanie potężnych i wpływowych dzienników jak np. „Temps” lub „Berliner Tageblatt” które służą „wielkiej” polityce jest niezawodnie rzeczą pożyteczną i ciekawą. Ale niekiedy jest rzeczą równie ciekawą przeczytanie skromnego prowincjonalnego dziennika lub tygodnika stanowiącego codzienny pokarm duchowy szczupłego grona czytelników.

Oto np. trafia nam do rąk tygodnik „Ewangelik” wydawany w Czechosłowacji na Śląsku Cieszyńskim. Co kogo może obchodzić jakiś prowincjonalny „Ewangelik”? Otóż nieprawda. Może. W jednym z ostatnich numerów tego pisma znajdujemy artykuł podpisany literami ks. K. T. z którym warto się zapoznać. Autor opisuje swe wrażenia z podróży do Prus Wschodnich przyczem przypomina że między Mazurami z Prus Wschodnich a ewangelikami na Śląsku istniały już przed wojną ożywione stosunki. Ewangelicy Śląscy korzystali z książek o treści religijnej wydawanych przeważnie w Królewcu a przeznaczonych w pierwszym rzędzie dla Mazurów wyznania ewangelickiego. Kontakt z Mazurami podtrzymywał przede wszystkim ś. p. ks. Michejda z Nawsia który był gorliwym propagatorem i znawcą piśmiennictwa mazurskiego.

A dalej przechodząc do terażniejszości ks. K. T. pisze o plebiscycie na Mazurach: „Było to w czasie wojny Polski z Rosją kiedy bolszewicy zbliżali się do Warszawy a więc w warunkach dla Polski b. niekorzystnych. Naturalnie plebiscyt musiał wypaść na korzyść Niemiec. Ale już to samo że w kraju który uchodził powszechnie za rdzennie pruski urządzano plebiscyt, ma swoje znaczenie... Na Mazurach i Warmji żyje blisko

400.000 ludności polskiej która może w ciągu wieków utracić w znacznym stopniu poczucie łączności z narodem polskim ale przecież dotychczas mówi po polsku modli się i słucha słowa bożego w języku polskim. Od 60 lat niema już tam ani jednej polskiej szkoły językiem urzędowym jest język niemiecki, a tylko w kościołach głosi się jeszcze słowo Boże w polskim języku”

Dlaczego tych parę znanych szczegółów, zawartych w artykule „Ewangelika” zwraca uwagę i budzi zaciekawienie? Bo przypomina nam prawdę o której w rozgwarze dnia codziennego zbyt prędko zapominamy. Na Śląsku po stronie czeskiej żyje przeszło sto tysięcy Polaków którzy dzięki swemu wysokiemu uświadomieniu narodowemu nie tylko utrzymują lecz nawet powiększają swój stan posiadania. Walczą ale i zwyciężają. Zaś w Prusach Wschodnich też obok granicy Polski żyje 400 tysięcy Polaków którzy jednak nie mają ani jednej szkoły Polskiej których poczucie narodowe Prusacy zdołali zatrzeć „a tylko w kościołach głosi się jeszcze słowo Boże w polskim języku”.

Stosunki pomiędzy ewangelikami ze Śląska Czeskiego a rodakami z Mazur i Warmji nie powinny ustawać. Mogą przynieść dużo pożytku.

W. W.

ADRES

na kupno prawdziwie dobrych i po cenach przystępnych jakościowych fortepianów i pianin brzmi:

Karol KOISCHWITZ

SKŁAD FORTEPIANÓW i PIANIN
Łódź, Piotrkowska Nr. 67

Tel. 54-78 i 24-78.

Tam znajdziesz, czego szukasz

Edmund Wasilewski

Piotrkowska 152

poleca w wielkim wyborze modne towary z fabryki

Leonhardta i Bielskich

na pianina i garnitury oraz jedwabie i wełny na suknie.

tel. 44-64

REKLAMA TO POTĘGA

Crabieź pod narkoza

Ubiegłej nocy w Jeziornie pod Warszawą dokonano niezwykle śmiałego włamania do sklepu z konfekcją p. Bajli Haberkregier.

Włamywacze podjechali pod sklep samochodem i przy pomocy jakiejś substancji usypiającej unieszkodliwili pilnującego magazynu psa. Następnie wylamali dość duży otwór w podmurówce i tą drogą dostali się do wnętrza.

Po przeszukaniu całego sklepu włamywacze zrabowali za kilka tysięcy złotych konfekcję męskiej i damskiej, jedwabów i różnych drobiazgów.

Wraz z całym łupem wydostali się tym samym otworem w podmurówce i zbiegli samochodem.

Wdrożone natychmiast śledztwo ustaliło, że włamywacze musiało być kilku.

W sklepie znaleziono porzucony wytrych i zgubiony monokl z kawałkiem złotego łańcuszka.

Prócz zrabowanych towarów włamywacze rozbili niewielką kasetkę żelazną, lecz nic w niej nie znaleźli.

Zrobione natychmiast odlewy gipsowe śladów samochodu pozwolą na szybsze wykrycie sprawców włamania.

Tymczasem polecono wszystkim posterunkom policyjnym wzdłuż szos pilne bacze-

nie na ruch automobilowy i prowadzi się energiczne dochodzenie.

Wobec pewnych poszlak jest nadzieja, że zuchwałą bandę samochodową ujmie policja wkrótce.

Opiekuni przesyłek kolejowych

Aresztowanie 11 kolejarzy

Od pewnego czasu Dyrekcja Kolei w Gdańsku otrzymywała liczne skargi od różnych firm i osób prywatnych że z przesyłek kolejowych na linii Warszawa—Gdańsk giną towary.

W związku z tym wszczęte zostały dochodzenia które w dniu wczorajszym doprowadziły do wykrycia zorganizowanej szajki złodziejskiej złożonej z urzędników kolejowych w Grudziądzu. Podczas przeprowadza-

nej rewizji w mieszkaniach 11 urzędników kolejowych znaleziono całe masy towarów pochodzących z kradzieży. Mieszkania mieli urządzone wprost luksusowo.

Z przesyłek kolejowych (szczególnie pudeł) odrywali oni dna skąd wyjmowali towar a potem aby waga była ta sama wkładali odpowiednie ciężary.

W dniu wczorajszym aresztowano 11 kolejarzy których odstawiono do sądu.

Dochodzenia trwają w dalszym ciągu. Wedle dotychczasowych danych kradzieże były popełnione przez konduktorów i kierowników pociągów.

Spodziewane są dalsze aresztowania.

Wykrycie tych olbrzymich kradzieży wywołało duże poruszenie w mieście gdyż zamieszane są osoby których nikt o podobne praktyki nie podejrzewał.

Oryginalne prawo

Wielkie wrażenie w całym świecie prawniczym wywołało ogłoszenie świeżego kodeksu karnego, wprowadzonego przez prezydenta Meksyku, Porteza Gila, na zasadzie pełnomocnictw, nadzwyczajnych.

Kodeks ten znacznie obowiązywać z dniem 15 grudnia b.r. Kodeks ten wprowadza nowy nader ciekawy paragraf, który przewiduje, że głowa rodziny na prawo zamordować córkę, która została uwiedziona wraz ze sprawcą uwiedzenia i za to nie będzie karany sądownie. Ojciec ma prawo dokonać tego samosądu i w wypadku, gdy córka wyraziła swą zgodę na uwiedzenie.

Nadto jeden z przepisów kodeksu prze-

widuje niekaranie strony w małżeństwie, gdy ta dokona samosądu w wypadku stwierdzenia zdrady małżeńskiej.

Według przepisów nowego kodeksu zniezione będą sądy przysięgłych a na ich miejsce będą w każdej sprawie powoływani odpowiedni rzeczoznawcy.

Po zwołaniu

sesji sejmowej

W dniu dzisiejszym Ministerjum skarbu nadesła do kancelarii marszałka Sejmu projekt ustawy o dodatkowych kredytach budżetowych za okres 1927-1928 o czym donosiliśmy już przed kilku dniami.

Projekt tej ustawy nie wejdzie już prawdopodobnie na porządek dzienny czwartkowego posiedzenia Sejmu wejdzie natomiast pod obrady po kilkudniowej przerwie świątecznej.

Jak się dowiadujemy przed pierwszym posiedzeniem Sejmu odbędzie się posiedzenie Rady ministrów które się zajmie specjalnie sprawami związanymi z sesją budżetową. W posiedzeniu tem weźmie udział Marszałek Piłsudski.

Na posiedzeniu tem zapadnie również decyzja co do ekspozycji rządu o nowym budżecie. Prawdopodobnie przemawiać będzie na pierwszym posiedzeniu premier p. Switalski a na jednym z następnych lub na tem samym bronić będzie budżetu min. skarbu Natuszewski.

Druk budżetu jest na ukończeniu, pewna ilość pierwszych egzemplarzy znajduje się

już w ręku członków Komisji budżetowej. Według opinii ogólnej kilku członków Komisji budżetowej którzy mieli sposobność zapoznać się z budżetem odznacza się on szczegółowym uzasadnieniem poszczególnych pozycji.

Miljonowe nadużycia w sowieckich fabrykach

Organy tak zwane inspekcji robotniczo-właścicielskiej ujawniły wielkie nadużycia w fabrykach i kopalniach na Uralu. Fabryka metalurgiczna w Złatoustowie zakupiła zagranicą nowe maszyny na 200.000 rubli i odsprzedała te maszyny spekulantom prywatnym. Inspekcja ustaliła że w całym szeregu fabryk maszyny importowane z zagranicy leżą pod gołym niebem od kilku lat i nie znajdują zastosowania w przemyśle sowieckim.

Według obliczeń inspekcji straty wynoszą około 2 milionów rubli.

PRZEZ RADJO

NIEDZIELA, 27 PAŹDZIERNIKA 1929 R.

- 10.15 Nabożeństwo z Poznania.
- 11.58—12.10 Sygnał czasu z Warsz. Obs. Astronomicznego, hejnał z Wieży Marj. w Krakowie.
- 12.10 Poranek symf. z Filh. Warsz.
- 14.20 Muzyka.
- 14.30 „Pogadanka dla gospodyń wiejskich” — p. M. Karczewska.
- 14.50 Muzyka
- 15.00 „Co słycać, o czym wiedzieć trzeba” — dyr. S. Mędrzecki.
- 15.20—16.00 Muzyka.
- 16.00 „O tajemnicach promieni niewidzialnych” — dr. F. Burdecki.
- 16.20—16.40 Muzyka gramof.
- 16.40 „Wesołe uwagi o turystyce samochodowej” — red. Z. Kleszczyński.
- 16.55—17.15 Muzyka gramo.
- 19.00 Rozmaitości oraz kom. Tow. Zach. do Hodowli koni w Polsce.
- 19.25 Feljton p. t. „Czy maszyna ma duszę” — inż. Eug. Porebski.
- 19.40 Odczyt programu na dzień nast., wiadomości bieżące.
- 19.58—20.00 Sygnał czasu z Warsz. Obs.
- 20.00 Słuchowisko z Katowic.
- 20.30 Koncert popul.
- 21.10 Kwadrans literacki, Fragment z noweli „Pałę Moskwę” Paul Moranda.
- 21.25 D. C. koncertu.
- 22.00 Feljton p. t. „Miód i piołun w życiu dziennikarza” — p. T. Tiż.
- 22.25 „Z dymkiem papierosa” — p. Z. Kaweckie.
- 23.00—24.00 Muzyka taneczna.

Już czas! ZAOPATRZYĆ SIĘ W MUNDURKI SZKOLNE oraz SZYNELE
St. NOWAK, Łódź, Piotrkowska 162 —róg ul. GŁÓWNEJ

Na nadchodzący sezon szkolny polecam wielki wybór mundurków, szyneli, czapek oraz oznak palt i wszelkiej garderoby. Własny wyrób. Pierwszorzędna robota. Ceny konkurencyjne.

Na ónie studni

Jeden z podróżników, który niedawno przyjechał do Aten, wznajął mieszkanie prywatne u niejakiej pani Pardlidis, wdowy, którą wszyscy popularnie nazywali „madame Pop”.

Lokal byłby niezły, gdyby nie to, że madame Popy posiadała 5 psów, rozpuszczonych do nierozdzielenności, z którymi w żaden sposób rozstać się nie chciała.

Lokator więc wymówił mieszkanie i przeprowadził się w inną stronę miasta, a po paru miesiącach dopiero dowiedział się o tragicznym końcu madame Popy.

Wskutek napływu emigrantów, wypędzonych z Azji Mniejszej przez Turków, biedna madame Popy nie mogąc otrzymywać odpadków jedzenia z restauracji, wydała niewielki mająteczek na żywienie psów, a zostawszy bez grosza, odebrała sobie życie.

Był to naturalnie nonsens, ale w tym obłędzie tkwił pewien sens głęboki.

Kiedyś należała ona do bogatej rodziny, na życzenie ojca wyszła za bogatego fabrykanta w Atenach, który przespekulował cały majątek, a potem zastrzelił się.

Po śmierci małżonka, madame Popy, opuściła swoje mieszkanie i przeprowadziła się na wieś do swojej przyjaciółki, mieszkającej w Kefizji. Tam zdarzyło jej się nieszczęście, które wpłynęło na całe jej późniejsze życie. Pewnego razu podczas przechadzki po stokach Pentelikonu, napadli ją rozbójnicy, obrabowali do koszuli i wrzucili do głębokiej, suchej studni.

Dwa dni i dwie noce leżała w tej otchłani i wołała napróżno o pomoc. Wyczerpana głodem i pragnieniem, uważała się już za straconą, kiedy nareszcie rankiem trzeciego dnia wytopił ją blakający się po polu pies.

Pocziwe zwierzę od tej chwili nie ruszyło się od brzegu studni. Wyło i skomlało do-

póty, aż kilku chłopów zwróciło na to uwagę i zajrzało do studni i wydobyło biedną madame Popy.

Od tego dnia madame Popy cierpiała na nieszkodliwy obłęd, objawiający się w szalonej miłości do psów i w bezwzględnej dla nich poświęceniu.

Ofiara zezwierżenia

W swoim czasie głośną była w Łęczycy sprawa ciężkiego pobicia na rynku żebraka kalekę Józefa Dychtę.

Szczegóły sprawy przedstawiają się następująco:

W dniu 2 lipca trzech młodzi ludzie Józef Gruszczyński, Jan Cichecki i Ignacy Kasieński zamieszkali wszyscy w Łęczycy pospierzchali się na rynku z żebrakiem kaleką Józefem Dychtą.

W czasie sprzeczki Gruszczyński uderzył kilkakrotnie kalekę a następnie przewrócił go na ziemię i obcasem uderzył kilkakrotnie w twarz.

W wyniku tego katowania Dychcie wypłynęło oko.

Pozostali towarzysze Gruszczyńskiego

pomagali również koledze w znęcaniu się nad nieszczęśliwym kaleką.

Następnego dnia po Łęczycy rozeszła się wieść że Gruszczyński na wiadomość o wybicciu oka usiłował popełnić samobójstwo wbijając sobie nóż w okolicę serca a następnie usiłując przeciąć sobie żyły.

Oba zamachy udaremniiono.

Badanie lekarskie ustaliło, że obie rany zadane w celu samobójczym były bardzo poważne.

Sprawę rozpatrywał wczoraj sąd okręgowy pod przewodnictwem s. o. Łozińskiego, oskarżał prok. Zabiński.

Po zbadaniu świadków oraz oskarżonych sąd skazał Józefa Gruszczyńskiego na rok więzienia, pozostałych dwóch zaś uniewinnił. (p)

Szewc w roli majora

TARNÓW, 26. 10. Wielką sensację w Tarnowie wzbudziło aresztowanie przez żandarmerję wojskową majora w dystynkcjach sztabu gen. Rozmarynowskiego, który wzbudził podejrzenie zbyt młodym wiekiem i orderami przypiętymi nieprzepisowo.

Przy aresztowanym znaleziono liczne przedmioty złote, jak branzolety, zegarki, pierścionki etc. które zakwestjonowano, oraz że młody major jest właściwie Janem Podhajskim, szewcem z Pomorza, który wysłużywszy rok K. O. P. i zostawszy kapralem w rezerwie, postanowił bawić się kosztem naiwnych.

Praktyki Podhajskiego stare jak świat,

W gazecie dał anons małżeński, na który złąkomiło się wiele panienek. Z pomiędzy licznych petentek wybrał sobie kilka w Tarnowie u których zamieszkiwał po kolei, a przy tej sposobności obchodził firmy jubilerskie celem zakupu biżuterji, za które płacił weksłami.

Wreszcie noga się podwinęła, aż szewc z Pomorza powędrował do paki.

Tupet Podhajskiego był bardzo wielki. Okazało się to w czasie jazdy koleją z Rzeszowa, gdzie bawił u jednej z wielu narzeczonych. Jadąc pierwszą klasą, spotkał od siebie wyższą rangą wojskowych, wobec których zachowywał się z niesłychaną pewnością siebie.

Urzędowa giełda warszawska

WALUTY i DEWIZY.

Dolary	8,9025
Holandja	359,63
Kopenhaga	239,00
Londyn	43,5075
N. Jork	8,8975
Paryż	35,135
Praga	26,42
Szwajcaria	172,83
Wiedeń	125,27
Włochy	46,735

GIEŁDA ZBOŻOWA.

P O Z N A N.

Zyto	22,50—23,00
Pszenica	34,75—36,25
Jęczmień przemiałowy	25,00—26,00
Jęczmień browarowy	26,00—29,00
Owies	21,50—23,50
Mąka żytnia	34,50
Mąka pszenna	54,00—58,00
Otręby żytnie	15,50—16,50
Otręby pszenne	17,50—18,50
Rzepak	70,00—74,00
Groch polny	38,00—42,00
Groch Victorja	50,00—57,00
Groch Folgera	42,00—47,00
Usposobienie ogólne	spokojne.

Przy dolegliwościach żołądkowo-kiszkowych, braku apetytu, atonji kiszek, wzdęciach, zgadze, odbijaniach, ogólnym podrażnieniu, bólach głowy migrenowych zastosowanie 1-2 szklanek naturalnej wody gorzkiej Franciszka-Józefa wywołuje doskonale opróżnienie wrzodu pokarmowego. Opinie szpitalne wykazują, że nawet obłożnie chorzy chętnie biorą wodę Franciszka-Józefa i czują po tem znaczną ulgę.

Bolszewicy odbierają chłopom ziemię

RYGA, 26. 10. Rada komisarzy ludowych opracowała projekt dekretu o zniesieniu indywidualności form gospodarki rolnej.

Projekt przewiduje wprowadzenie na Ukrainie i Białej Rusi jednolitego ustroju agrarnego w postaci towarzystw kolektywnej uprawy roli.

Dekret przewiduje przymusowe wcielenie

gospodarstw indywidualnych do kolektywnych rolnych pod rygorem konfiskaty ziemi włościan, którzy nie zgadzają się na przystąpienie do kolektywnej gospodarki.

Projekt zmiany ustroju agrarnego, jak donosi „Komunist” ma na celu ostateczne zniszczenie burżuazji wiejskiej.

Sielanka sowiecka

RYGA, 26, 10. „Komunist” donosi o nowych organizacjach terozystycznych, wykrytych przez władze GPU.

Rod Odesą aresztowano 6 włościan, oskarżonych o sabotaż i napady na urzędy sowieckie

W Boryspolu pod Kijowem aresztowano 14 włościan oskarżonych o prowadzenie agtacji przeciwsowieckiej, rozpowszechnianie ulotek i odezw, nawołujących do obalenia ustroju sowieckiego na Ukrainie.

We wsi Suchołuck zamordowano Kuszniara, redaktora pisma „Sowiecki Włościan” we wsi Horbacze pod Zytomierzem zamordowano przewodniczącego sowietu Kowlewa.

REKLAMA TO POTĘGA

Obrzymia katastrofa kolejowa w Niemczech

W pobliżu stacji Reichelsberg w Niemczech w odległości 300 metrów od zabudowań stacyjnych wydarzyła się wczoraj straszna katastrofa kolejowa, która pochłonęła wiele ofiar. Zderzyły się dwa pociągi, idące na przeciw siebie, jeden z Norymbergi, a drugi z Monachium. Pociąg pośpieszny monachijski mając nadrobiony czas szedł z niewielką szybkością 10 klm. na godzinę, natomiast pociąg norymberski pędził ze znaczną szybkością. Zderzenie było niezwykle silne. Miejsce katastrofy przedstawia przerażający obraz zniszczenia. Powyginane szyny, lokomotywy przedstawiają zwal pogruchozanego żelastwa, wagony bagażowe zdruzgotane. Pierwsze wagony pasażerskie w obydwu pociągach kompletnie rozbite. W chwili zderzenia panika opanowała podróżnych, wszyscy starali się wydostać z wykolejonych wagonów. Rozgry-

wały się dramatyczne sceny. Gdy nadjechała pomoc, rannych okazało się tak wiele, że nie można było nadażyć z ratunkiem. Dopiero zmobilizowano kolumnę sanitarną z pośród straży ogniczej, policji i ochotników, która wydobywała rannych. Maszynista Beer był wgnieciony w masę żelaza lokomotywy tak, iż do wydobycia go musiano użyć aparatów tlenowych celem rozcięcia sztab żelaza, więziących go. Maszynista po wydobyciu zmarł. Z pod gruzów wydobyto dotychczas 56 ofiar. Rannych przewieziono pociągiem sanitarnym do Norymbergi i umieszczono w miejscowych szpitalach. Na miejscu wstrząsającej katastrofy gromadzą się tysiączne tłumy mieszkańców Reichelsbergu i okolic. Przyczyną katastrofy była nieuwaga maszynisty, który nie dostrzegł zamknięcia sygnału ostrzegawczego.

Katastrofalna baisse'a na giełdzie

Donoszą z Nowego Jorku o wielkiej zniżce na giełdzie. Kursy niektórych papierów spadły o 20 proc. Dzienniki twierdzą, że kroniki giełdowe nie notowały tak wielkiego krachu od dwudziestu kilku lat. Obecny kryzys może być porównany jedynie z krachem października 1907 r. Co najmniej 50.000 drobnych graczy giełdowych zostało niemal całkowicie zrujnowanych. Straty są obliczalne na 40 miliardów dolarów. Między innymi przez First National Banku stracił na spadku akcji około 12 milionów dolarów. W kołach bankowych przypuszczają, że kryzys na giełdzie nowojorskiej wpłynie na zwykłe kursu funta szterlinga w stosunku do dolara.

POPIERAJCIE L. O. P. P.

3,000,000 egz

3,000,000 egz.

Te książki czytać będzie cała Polska

Otwieramy 7-my sezon wydawniczy najpopularniejszego wydawnictwa książkowego

BIBLIOTEKA DOMU POLSKIEGO

którego dotychczasowy dorobek wydawniczy sięga imponującej cyfry trzech milionów egzemplarzy. Wśród autorów swoich Biblioteka Domu Polskiego notuje nazwiska: Bandrowski J., Barszczewski St., Cieszkowska Z., Czeska-Maczyńska M., Daniłowski G., German J., Gruszecki A., Gomulicki Wł., Kiedrzyński St., Kisielewski Z., Klemens Junosza, Kraszewski J. I., Krechowicki A., Lepecki M., Lutosławski W., Maciejowski J., Marion, Olechowski G., Ossendowski F. A., Orkan Wł., Perzyński Wł., Rapacki W., Rodziewiczówna M., Savitri, Sewer, Słoiński E., Strug A., Szpyrkówna M. H., Tetmajer-Przerwa K., Wierzbński M., Winawer Br. i wielu innych, jak również cały szereg najwybitniejszych pisarzy obcych o wszechświatowej sławie.

Na życzenie tych licznych tysięcy czytelników polskiej książki, których nie zadawalnia lichy druk na lichym papierze i pospolita treść książki.

BIBLIOTEKA DOMU POLSKIEGO

zmienia całkowicie typ książki i formę wydawnictwa.

Od dnia 1 października r. b. wydajemy.

6 wielkich tomów powieściowych kwartalnie

(co dwa tygodnie tom), z których każdy zawiera przeszło 200 stron druku na grubym i doskonałym papierze dzielowym w przepięknej wielobarwnej okładce.

6 wielkich arcydzieł, niezmiernie ciekawych powieści, z których każda jest niezwykle wydarzeniem dla czytelnika, 6 książek na najwyższym poziomie literackim.

Biblioteka Domu Polskiego, jedyna dziś w Polsce tworzyć będzie najbardziej wyborowy komplet dzieł współczesnej literatury polskiej i wszechświatowej, a pozatem każdy prenumerator otrzymuje

3 bezpłatne premje w kwartale

- 1) Albumowe wydawnictwo na tematy popularno-naukowe ilustrowane ca 80 ilustracjami na luksusowym papierze
- 2) Obraz ścienny (autolitografia, reprodukcja barwna) w wielkim formacie 350x500mm.
- 3) „Magazyn Ilustrowany” w którym: kobieta znajdzie wzory mód i robót ręcznych, młodzież godziwą rozrywkę z nagrodami, a wszyscy miłą i ciekawą lekturę.

Prenumerata kwartalna łącznie z przesyłką pocztową tak książek, jak i premji, jest niesłychanie niska i wygodnie rozłożona, gdyż wynosi

Zł. 12. -- (dwanaście)

które można wpłacać w dwóch miesięcznych ratach na konto P. K. O. 9779 w każdym Urzędzie Poczтовым, lub też przekazem pocztowym na adres: Warszawa, Nowy Świat 15, Biblioteka Domu Polskiego.

Co to jest pamięć

Zagadnieniem pamięci zajmuje się jednocześnie psychologia, filozofia i medycyna. Kwestja ta leży więc na pograniczu trzech nauk i sam ten fakt świadczy o tem, że jest to zagadnienie bardzo niejasne i mocno poplątane.

Z drugiej strony kwestja pamięci staje się ostatnio coraz bardziej aktualna. Do lekarzy zgłasza się coraz więcej osób, podających jako najważniejszy objaw choroby zanik pamięci. Zazwyczaj objaw ten nie występuje samodzielnie i łączy się z szeregiem innych symptomów chorób umysłowych. Dzisiejszy stan wiedzy psychologicznej szczególnie psychoanalitycznej otwiera nowe pole możliwości w dziedzinie zglębiania chorób psychicznych, oraz ich usunięcia.

W każdym bądź razie zagadnienie pamięci odgrywa w życiu codziennym wielką rolę, warto więc kilka słów poświęcić temu zagadnieniu.

Przedewszystkiem — cóż to jest pamięć? Upraszcżając określenie profesora Augusta Forela, można powiedzieć, że pamięć jest to zdolność utrwalania w mózgu pewnych zjawisk, słów, liczb i t. p. celem powtórzenia tego wszystkiego w tej samej formie.

Nie trzeba wcale zbytnej przebiegłości aby zrozumieć, że wszelkie określenia w tej dziedzinie są tylko błędnym kołem bez wyjścia i że właściwie wyrażają to samo, co da się powiedzieć prosto jednym słowem: „pamięć”.

O ile trudno jest zdefiniować zjawisko pamięci, o tyle trudniej odpowiedzieć na pytanie, w jaki sposób powstaje pamięć, dlaczego jedni mają doskonałą pamięć, a inni gorszą, jaki jest proces powstawania pamięci i t. d.

Sprawą tą zajmowali się już starożytni Grecy. Według ich niemania każde przeżycie pozostawia w duszy pewne ślady, podobne do rysów, wyciśniętych rylcem na wosku. O wiele później filozof francuski Decartes w podobny sposób wytłomaczył powstawanie pamięci, zależne od „rysów w mózgu”. Dzisiejsza psychologia nie obaliła jeszcze tych dogmatów. Owych rysów na masie mózgowej, będących odbiciem większych lub mniejszych przeżyć, nie należy identyfikować z rysami na płycie gramofonowej, albowiem jest to sprawa bardziej skomplikowana.

Pamięć odgrywa w naszym życiu duchowym i umysłowym bezsprzecznie bardzo wielką rolę, nie jest ona jednak wyłączną właściwością ludzką. Zwierzęta posiadają również pamięć, a nawet stojące na niskim stopniu rozwoju owady, jak np. muchy i pszczoły wyróżniają się również posiadaniem pamięci. Na podstawie dokonanych doświadczeń

psychologowie doszli do wniosku, że istnieją dwa typy ludzi, posiadających zdolności pamięciowe. Ludzie pierwszego typu posiadają t. zw. „pamięć wzrokową”. W pamięć ich wżera przedewszystkiem to, co widzą. Ludzie drugiego typu przyswajają sobie najlepiej wrażenia słuchowe. — Dźwięki utrwalają się w ich pamięci głębiej niż linje, farby i obrazy.

Pozatem istnieją ludzie, posiadający fenomenalną pamięć, dotyczącą wyłącznie pewnych określonych pojęć. Niektórzy doskonale zapamiętują nazwiska, inni daty, jeszcze inni twarze ludzkie i t. d.

Psychologia rozróżnia ponadto pamięć „mechaniczną” i „logiczną”.

Ludzie o pamięci mechanicznej wchłaniają pewne pojęcia czy też zjawiska w chronologicznym porządku, nie troszcząc się o wewnętrzny związek tych zjawisk — tak jak słyszą, lub czytają. Ludzie o pamięci logicznej potrafią wchłonąć tylko taki materiał pojęć i zjawisk, które są powiązane jakąś wspólną nicią logiki.

Te dwa rodzaje pamięci z łatwością można już zaobserwować w środowisku dziecięcym. Dzieci, posiadające pamięć mechaniczną, łatwiej się wyuczają wierszyków i łatwiej absorbują wiadomości niż dzieci, posiadające pamięć logiczną, która jest dowodem większej samodzielności i wyższej inteligencji.

Pamięć stanowi przedewszystkiem pewnego rodzaju zdolność umysłową i jak wszystkie wogóle zdolności jest właściwością wrodzoną. Oczywiście, że każdy talent można rozwinąć dzięki pracy nad sobą i można go zniszczyć przez lekkomyślność, naogół jednak trzeba powiedzieć, że co się tyczy pamięci, każdy człowiek przychodzi na świat z dobrą lub złą pamięcią.

Pamięć jest zdolnością umysłową, ale nie świadczy bynajmniej o stopniu rozwoju inteligencji danego osobnika. Istnieje bardzo wielu zdolnych, utalentowanych ludzi, posiadających niestety, kiepską pamięć i — odwrotnie — znamy bardzo wielu idiotów i kretnów, chełpiących się fenomenalną pamięcią.

O ludziach posiadających fenomenalną pamięć, można byłoby napisać księgę.

O jednym z aktorów polskich opowiadają prosto cuda: ktoś wymienia sto róż-

nych przedmiotów (dla zapamiętania zapisuje sobie na kartce), następnie ów aktor powtórza po porządku wszystkie wymienione przedmioty. Albo inaczej, zaczyna od 50-go przedmiotu i wylicza po porządku aż do pierwszego, a potem od 50-go do ostatniego.

Prof. Frydlander przytacza szereg podobnych fenomenalnych przykładów.

Wię był pewien fenomen, który na posiedzeniu potrafił powtórzyć przemówienia wszystkich mówców. Inny fenomen po przeczytaniu niedzielnego wydania gazety, umiał powtórzyć dokładnie całą jej treść od nagłówka do podpisu redaktora.

A iluz fenomenów spotykamy wśród muzyków, którzy po jednorazowym wysłuchaniu kompozycji, umieją powtórzyć ją z najmniejszymi szczegółami. Matematycy celują w zapamiętywanie cyfr. Jeden z matematyków potrafił wyliczyć po porządku 200 różnych cyfr, które raz tylko przejrzał.

W dziedzinie lingwistycznej również nie brak fachowców pamięciowych.

W ubiegłym wieku mieszkał we Włoszech znany poliglota Mezaponti, władający 58-ma językami. Nie dawno zmarł we Włoszech również prof. Brunetti, który władał 80 językami. Rekord w tej dziedzinie osiągnął niechybnie żyjący jeszcze obecnie we Frankfurcie badacz języków prof. Ludwik Harold Schiff, który zna wspaniale 205 języków!

Według oświadczeń psychologów, fizjologów i lekarzy, obecnie ludzie ciepią na zanik pamięci w stopniu o wiele większym, niż dawniej. W każdym razie dziś spotkacie na każdym kroku człowieka, który się uskarża: — Nie wiem, co to jest... Straciłem zupełnie pamięć...

U ludzi starszych zanik pamięci jest zjawiskiem zupełnie naturalnym. Ale wśród młodego pokolenia wypadki osłabienia zdolności pamięciowych mają swe głębsze przyczyny, tkwiące w istocie współczesnego życia. Przedewszystkiem winę ponosi w tym wypadku szalone tempo życia wielkomiejskiego, gorączka uliczna, ogólny pośpiech i powszechna gmatwanina. Zapamiętać można te zjawiska i obrazy, które utrwalają się w pamięci i które przyjmuje się uważnie, z pewną koncentracją. Ludzie nerwowi i wiecznie śpieszący się, nie mogą pochwalić się dobrą pamięcią.

Testament, który trzeba chemicznie wywołać

Ciekawą historją zajmują się organa śledcze angielskiej stolicy. Chodzi o testament i duży majątek, pozostawiony po zmarłym nagle awanturniku i dziwaku Haroldzie Leightonie.

Życie Harolda Leighton było pasmem awanturnych przeżyć. Już jako 20-letni młody człowiek został on z powodu kradzieży wydany z uniwersytetu. Z tego też powodu ojciec wyrzekł się syna i młody Harold wyemigrował do Ameryki. Z początku zarabiał na życie jako kelner, a potem puścił się na mętne fale hazardu. Poszczyło mu się do tego stopnia, że wkrótce stał się właścicielem pięknej posiadłości w Nowym Yorku, żyjąc przytem wesoło i hulaszco. W jakiś czas przegrał znów cały majątek, ale potem znów się odbił, aż wreszcie na kilka lat przed wojną światową opuścił Amerykę i przeniósł się do Paryża. Stąd wyjeżdżał często do Monte-Carlo, gdzie mu przy rulecie i kartach sprzyjało nadzwyczajne szczęście. Jednego tylko wieczoru wygrał 50 tysięcy funtów angielskich.

W r. 1920 zamieszkał Leighton w Londynie, od tego czasu zmienił się do niepoznania. Zerwał wszelkie stosunki z przyjaciółmi, dziwadł, stetryczał, a jedynym jego towarzyszem w skromnej willi, która zamieszkał

był przywieziony z Paryża służący Martelet.

Przed kilku tygodniami zmarł Leighton nagle na udar serca. Z ogromnego majątku, który jak twierdziła fama posiadał, znaleziono oprócz małej gotówki książeczkę wkładkową z banku w Liverpool na 25,000 funtów (zgorą milion złotych). Testamentu żadnego nie znaleziono, natomiast w biurku zmarłego znajdowała się spora ilość niezapisanych kartelek papieru. Ponieważ Leighton nie pozostawił żadnych spadkobierców, majątek przeszedł na rzecz państwa.

Tymczasem w tych dniach zgłosił się w sądzie służący Martelet i zgłosił swoje pretensje do majątku. Przedłożył on 2 ćwiartki papieru, identyczne ze znalezionymi w biurku zmarłego kartkami, na których napisany był rzekomy testament Leightona za pomocą atramentu chemicznego, który dopiero pod wpływem ciepła staje się widoczny.

Rzeczywiście podczas dokonanej próby wystąpiło pismo, mocą którego Leighton mianował służącego Martelet generalnym spadkobiercą.

Czy testament tego rodzaju może być ważny rozstrzygnie sąd, do którego się obie strony zgłosiły.

PROSZEK KOGUTEK
DLA DOROSŁYCH
USUWA NAJUPORCZYWSZY
BÓL GŁOWY

OSTRZEŻENIE Chcąc nabyć proszek naszego wyrobu, należy przy kupnie akcentować wyraźnie żądać oryginalnych proszków z „KOGUTKIEM” Gąseckiego znanych od lat trzydziestu. Zwracajcie uwagę i od rzucajcie uporzeczywie polecane naśladownictwa w podobnym do naszego opakowaniu — |

Najmniej „elegancki” premier Anglii

Przodująca w dziedzinie męskiej mody, Anglija od wielu lat nie miała tak „nieeleganckiego” premiera, jak obecnie.

Anglicy zwracają baczność uwagę na strój swych ministrów, to też dziennikarze z melancholją notują, że Mac Donald jest pod tym względem „niepoprawny”. Niedawno widziano go w Akademii Królewskiej w tym samym zakiecie, jaki nosił w roku 1924-ym, przyczem, nadmiar złego, urwał mu się guzik i premier w ten sposób paradował się przed publicznością.

Do Ameryki wziął on ze sobą bardzo skromny bagaż. O wiele skromniejszy od tego, który wozi stale do rodzinnej Szkocji lub do stolicy.

Składa się on zaledwie z 3-ch kufrow,

przyczem niedyskretni dziennikarze zdolali dowiedzieć się, że prócz „oficjalnych” garniturów i jednego sportowego Mac Donald nie wziął więcej do Ameryki.

Córka premiera, miss Ishabell Mac Donald, ubiera się nie mniej skromnie. Ilość jej sukienek również nie wykracza poza zwykłe normy. Przeważają sukienki brązowe, jako najbardziej odpowiadające barwie jej włosów i oczu. Z balowemi strojami miała miss Macdonald mniej kłopotu, ceremoniał bowiem pobytu w Ameryce przewidywał tylko trzy oficjalne przyjęcia, w których wzięła udział córka premiera: uroczyste obiady u prezydenta Hoovera, sekretarza stanu Simsona i brytyjskiego posła Howarda.

Jubileusz u Edisona

50-ta rocznica wynalezienia żarówki przez genialnego wynalazcę Edisona w całych Stanach Zjednoczonych obchodzona była bardzo uroczystie.

Ułaskawieni w ostatniej chwili

W belgradzkim więzieniu miał miejsce w sobotę dramatyczny wypadek przy wykonaniu wyroku śmierci. Trzej bandyci, Josicz, Misić i szef bandy Odobasicz mieli życiem zapłacić za swe zbrodnie. O 5 m. 30 rano skazańcy opuścili swe cele i stanęli pod szubienicą. Urzędnik, kierujący egzekucją, dał już rozkaz wykonania katowi wyroku śmierci, gdy w tem nadbiegł kurjer z depeszą zawiadamiającą, że król Aleksander zamienił Josiczowi i Misićowi karę śmierci na dwadzieścia lat ciężkich robót. Ułaskawieni padli na kolana, wołając: „niech żyje król Aleksander”. Odobasicz z cynicznym uśmiechem przypatrywał się wzruszeniu swoich kolegów; zwrócił się następnie do kata, ubranego w tradycyjny surdut i cylinder: proszę o papierosa, poczem jestem do pańskiej dyspozycji. Dwaj ułaskawieni skazańcy byli świadkami stracenia swego szefa.

Główna uroczystość odbyła się Dierdorn, dokąd wynalazca w towarzystwie Forda, Oven Younga, Rockeffera młodszego i wielu innych wybitnych osobistości uda się pociągiem złożonym z lokomotywy i wagonów z przed 50 lat.

Edison osobiście brał żywy udział we wszystkich imprezach. M. in. rozdawał on wraz z młodzieżą owoce, orzechy i gazety gościom. Cały dochód przeznaczony został na cele dobroczynne.

Późnym wieczorem Edison wraz ze swoimi starymi współpracownikami ponowił swój pierwszy eksperyment z żarówką. Wszystkie światła zostały zgaszone, a po chwili stary, pierwotny model żarówki rzucił jasny blask na wszystkich zgromadzonych. Chwila ta powitana została radosnymi okrzykami i ogólnym zachwytem.

Prezydent Hoover wygłosił mowę, wspominając o czasach lampy naftowej, zaś Oven Young odczytał nadesłane z różnych części świata depeşe gratulacyjne. Następnie orkiestra odegrała ulubioną pieśń Edisona: „O Zuzanna”.

Wszystkie mowy, jako też cały przebieg uroczystości, był transmitowany przez radio na całe Stany Zjednoczone.

Humor

Lekarz: Mąż pani jest bardzo zdenerwowany. Zapisalem tu proszki na uspokojenie.
Zona: A kiedy mam mu je dawać?

Lekarz: Nie mąż ma zażywać proszki tylko pani.

Mąż wraca nad ranem z pijatyki i застаје żonę zalewającą się łzami.

— Czego ty płaczesz?

— Bom przez ciebie całą noc oka nie zmrzyła.

— A ja zmrzyłem?

— Zanim zacznę szukać dla pana żony, musi pan mi dać 50 zł. zaliczki,

— Czy pan zwarzował? A gdzieżbym ja się żenił gdybym miał 50 zł.

— Dlaczego dyrektor i kasjer tej instytucji sanacyjnej patrzą na siebie z taką nieufnością?

— Widzi pan, dyrektor obawia się, by kasjer nie uciekł z kasą, a kasjer boi się, aby dyrektor nie zwał z jego kaucją.

Sensacja giełdy nowojorskiej z przed 60 lat

Jedyny swego rodzaju wypadek miał miejsce na giełdzie nowojorskiej przed sześćdziesięciu laty. W dniu 24 września 1869 r. dwaj magnaci giełdowi, Jay Gould i Jamer Fisk, wykupili prawie wszystko złoto w bankach i spowodowali niesłychaną panikę finansową. W mieście zaczęły obiegać pogłoski o nieprawdopodobnym wręcz krachu. Niezwykłe wzburzenie umysłów uspokoiło dopiero oświadczenie owych magnatów, że wykupione zapasy złota zwrócą z powrotem do banków. Zajście było spowodowane niewczesnym zaręčeniem potentatów, którzy zresztą na wywołanej panice zarobili po kilkadziesiąt milionów dolarów, ponieważ ich agenci wykupili za bezcen w czasie największej baissy sporo akcji, które wkrótce potem wróciły do poprzedniego kursu.

13)

(Wyciąć i zachować)

PONURY DOM

W odległości jakiejś setki metrów od południowo-zachodniego rogu domu, rosła wielka kępa rododendronu. Posuwając się wzdłuż wąskiej, niezmiernie powikłanej ścieżki. Małgorzata zapuściła się w samo serce gąszczy. Najnieoczekiwanej w świecie natknęła się na starą, zapuszczoną studnię. Jej ceglane otocze leżało w gruzach. Otwór zabity był deskami. Na splókanym od deszczu kawałku papy, który służył kołowrotowi za daszek i osłonę, znajdowała się niewielka drewniana deszczułka z napisem, przytwierdzonym tu widocznie gwoździem oświetleniu przynależnym.

„Z tej studni korzystano w latach od 935-ego do 1794-ego. Zasypali ją obecni właściciele posiadłości w maju 1914-ego roku. Zużyto przytem setkę, trzydzieści i pięć wozów, ładowanych odłamkami skały i żwirem”.

Rozkosznie było stać tak nad zrębem tej prawiecznej studni i wyobrażać sobie zgitych pod jarzmem niewolników i bosych chłopów, którzy przez długie stulecia czerpali w tem miejscu wodę. Wychodząc z krzaków Małgorzata ujrzała przed sobą bladolicę Olę Crewe.

Przez krótki czas swego pobytu w Larmes nie rozmawiała ani razu z pułkownikiem ani z księdzem, jakkolwiek wcale nie unikała ich towarzystwa. Olga Crewe widziała po raz

drugi w życiu. Nie pragnęła jej poznać bliżej, zwłaszcza, że w tej chwili nie była usposobiona do zawiązywania jakichkolwiek znajomości. Ale blada dziewczyna zbliżyła się, przecinając jej odwrót.

— Pani jest nową sekretarką, prawda?

Głos jej był melodyjny i powabny. „Ciastko z kremem”, pomyślała Małgorzata, istotnie, Olę Crewe mogłaby być zaliczyć do tej kategorii zjawisk świata.

— Tak, jestem Belmanówna.

Dziewczyna skinęła.

— Zdaje się, że moje nazwisko jest pani znane? No i cóż, myśli się pani tutaj zanużyć na śmierć?

— Nie sędzę — rzekła Małgorzata z uśmiechem. — Okolica jest bardzo piękna.

Bladolica objęła krajobraz krytycznym spojrzeniem.

— Bez względu, ma pani rację. — rzekła, — ale po tylu latach pobytu w jednej i tej samej okolicy, rodzi się nienawiść do pięć Małgorzata słuchała ze zdumieniem.

— Więc pani tu oddawna?

— Mieszkam tu od czasu, gdy byłam małą dziewczynką. Myślałam, że Joe zdążył opowiedzieć pani o tem wszystkim: straszny z niego plotkarz.

— Joe? — Zdumienie Małgorzaty rosło.

— Dorożkarz, wywiadowca i nowinkarz naszej okolicy.

Spojrzała na hotel Larmes i nachmurzyła czoło.

— Czy pani wie, jak brzmiała dawniej nazwa tego miejsca, panno Belman? „Przybytek Łez” — „Chateau des Larmes”

— Dlaczego? — zdziwiła się Małgorzata

— Musi to mieć swoją historyczną podstawę. Nazwa „Chateau des Larmes” powstała, prawdopodobnie za czasów Barona Agernverta, który wznosił ten budynek. Nasz poczciwy chłopiec zrobił z tego hotel Larmes. Powinna pani zwiedzić lochy więzienne.

— A bo tu są lochy? — zapytała Małgorzata, zaskoczona temi słowami. Olga potwierdziła ruchem głowy. Po raz pierwszy po jej twarzy przemknęło coś jakgdyby nikły uśmiech.

Małgorzata odwróciła się w stronę hotelu i przyglądała mu się dokładnie. Słońce za chodziło. Na tle czerwonej wstęgi blasku, czarna, prostokątna sylweta gmachu rysowała się posępnie i złowrogo.

— Jakże to niemiłe! — Po ciele Małgorzaty przebiegł dreszcz.

Olga się zaśmiała.

— Widziała pani skały? — rzekła i pociągnęła ją ze sobą w stronę owego muru, który okalał przepaść. Przez kwadrans stały tak z rękoma opuszczonymi na parapet, wpatrując się w mrok rozpadliny.

— Powinna pani kiedy wybrać się z kimś na wycieczkę łódką i obejrzeć tamtą stronę skały. Mówię pani, jaskiń tam tyle, co komórek w plastrze miodu, — odezwała się Olga. — Tuż przy samem morzu otwiera się grota, która zważając się w podziemny korytarz, podchodzi aż pod hotel. Kiedy przypływ jest szczególnie wysoki jaskinię zalewa woda. Nie pojmuję dlaczego Daver nie napisał o tem wszystkim książki.

(D. c. n.)

Nieszczęśliwy skarb

Przed kilku laty pewna kobieta w Rotterdamie znalazła na ulicy bardzo kosztowny pierścionek platynowy z perłą i ośmiu diamentami. Uczciwa znalazczynie odniosła pierścionek do komisariatu policji, nikt jednak nie zgłosił się tam po zgubę, gdy więc minął termin oznaczony przez prawo, pierścionek stał się własnością znalazczynie.

Z chwilą wszakże, gdy znalazczynie przyniosła swój skarb do domu, prawdziwe nieszczęście zamieszkało pod jej dachem, każdy bowiem z członków licznej rodziny uważał, że skarb ten powinien, po śmierci jego właścicielki, jemu przypaść w udziale, czego skutkiem stały się ciągle zatargi rodzinne, a nawet często i bójk.

Nie koniec jednak na tem, kosztowny bowiem pierścionek jest wciąż kradziony, wobec czego właścicielka jego melduje o kradzieży policji, która za każdym razem odnajduje skarb w jednym z lombardów Rotterdamu, przyczem okazuje się, że zawsze sprawcą kradzieży jest ktoś z rodziny właścicielki

pierścionka, potrzebujący pieniędzy, wobec czego szczęśliwa, a raczej nieszczęśliwa kobieta cofa swą skargę dla honoru rodziny i wykupuje pierścionek. Raz kradnie pierścionek córka jego właścicielki, innym razem jej szwagier, to znów brat, wnuk lub siostrzeniec tak, że wszystkie już lombardy Rotterdamu znają ten skarb i umówiły się co do wysokości pożyczki, jaką mają na niego udzielać. Ile w ten sposób znalazczynie nieszczęśliwego pierścionka musiała już za niego zapłacić razem z procentami — Bóg raczy wiedzieć.

W tych dniach znów policja rotterdamaska zaalarmowana była przez właścicielkę skarbu. W niezwykle bowiem tajemniczy sposób pierścionek wydobyto z zamkniętej na dziesięć zamków szkatułki, w której jest przechowywany. Ale i tym razem policja znalazła pierścionek w lombardzie i wysledziła złodzieja w osobie zięcia właścicielki. I znów biedna kobiecina, wierna honorowi rodziny, wykupiła pierścionek i coineła skargę.

Przez La Manche na motocyklu

Zupełnie oryginalny rekord zdobył pewien Anglik nazwiskiem H. S. Perry. Przeplynał on mianowicie kanał La Manche na motocyklu, umocowanym na dwóch pływających pontonach. Przejazd z Dowru do Calais i z powrotem przebył Perry w ciągu siedmiu godzin i dwudziestu pięciu minut, twierdząc, że ten nowy rodzaj sportu jest niezwykle przyjemnym i emocjonującym.

Niedźwiedzie w Pirenejach

W górach pirenejskich ukazała się niebywała dotąd liczba niedźwiedzi. Pasterz, który w wąwozie Laque pozostawił swe stado bez opieki w ciągu kilku dni, stwierdził po powrocie brak piętnastu sztuk. Niedźwiedzie atakują nawet krowy, rzucając się na nie, kiedy te leżą spokojnie, lub też przerażając je rykiem swoim; wystraszone krowy rzucają się do ucieczki i wpadają w przepaście, gdzie następnie niedźwiedzie je pożerają.

Zaginiony lotnik

Dnia 21 września b. r. odbyły się we Francji zawody balonowe. Między innymi startował znany nam z międzynarodowych zawodów balonów wolnych w Poznaniu pilot Marceli Noguera, zdobywca pierwszej nagrody, którego losami poważnie niepokoi się obecnie Francja, bowiem dotychczas nie daje znaku życia o sobie. Nie ulega wątpliwości, iż uległ on wypadkowi. Dnia 23 września w okolicy Kamentze w Jugosławii zauważyli okoliczni wieśniacy, jak pod wieczór spadał balon, lecz bez pilota w koszu. Przywiązana do liny flaga francuska utwierdza w przekonaniu, iż był to balon Noguera. Znaleziony w koszu barograf wykazywał, iż balon był na wysokości 5000 metrów. Jakiemu wypadkowi więc mógł ulec Noguera? Przypuszcza się, iż w nocy, kiedy podczas przekraczania gór dynarskich, balon uderzył koszem o zbocze góry tak, iż pilot był z kosza wyrzucony, balon zaś na skutek tak znacznie zmniejszonego balastu podskoczył momentalnie w górę. Poszukiwania za zaginionym pilotem są wielce utrudnione, ponieważ niewiadomo, jak długo po wypadku tym balon unosił się jeszcze w powietrzu, a ponadto wypadek ten mógł się wydarzyć w niedostępnym terenie górystym.

Anglik o Amerykanach

W miesięczniku niemieckim „Atlantis” znajdujemy ciekawą charakterystykę Amerykan pióra prof. G. Lowesa Dickinsona z uniwersytetu w Cambridge.

Przesiedlone do Ameryki — pisze prof. Dickinson — wszystkie te typy ludzi, które osiadły w Europie, powracają do pewnego typu pierwotnego, który rozwija się z niezrównaną siłą i pełnią. Nie wytwarza się żaden typ nowy, jeno rozwija się na nowym gruncie typ pierwotny w sposób bujny.

Wystarczy przedstawić Amerykanina: Czy na wschodzie, czy też na zachodzie, czy

na północy, czy też na południu jest on wszędzie i zawsze jednakowy: nakazujący, ząpepny, bez skrupułów, samolubny, zarazem dobroduszny i brutalny, dobrego serca, jeżeli mu się nie przeciwstawia, bez litości wrzeczy przeciwnym, ambitny, pewny siebie, czynny i pracowity dla pracy, inteligentny i ograniczony, pełen dowcipu rodzimego i nie do wiary niewykształcony, nie szanujący twórców ducha, ale lubiący wybryki mądre; człowiek, który nic nie ceni, prócz powodzenia, nie uznaje, prócz deścięzionego, realnego i na czasie; typ człowieka konkretnego, którego nie obchodzi, ani nie męczą zagadnienia życia duchowego, który jednocześnie panuje nad metodą i jest niewolnikiem obiektu i dlatego świat zdobywa; który nie zna zagadnień i zwątpienia, dziecko o muskulaturze człowieka dojrzałego, nagi Europejczyk pierwotny, tak, że widać, czem jest rzeczywiście: drapieżnym, bezmyślnym, naiwnym, przedwcześnie dojrzałym i zreżym zwierzęciem.

Trzeba przyznać, że prof. Dickinson nie szczędzi swych krewniaków z poza oceanu.

SZKOŁA TAŃCA

W. Lipińskiego

GRAND HOTEL Traugutta

Od listopada — nowe komplety

Co niedziela — „LEKCJE PRAKTYCZNE”

(dostępne tylko za uprzednim zapisem)

Hypnoza marzeń sennych

Wiadomą jest rzeczą, jak wielką rolę odgrywa w zakresie marzeń sennych sugestia. Problemem tym w nowym naświetleniu zajmowało się ostatnio londyńskie Towarzystwo dla badań psychicznych. W laboratorjum tego Towarzystwa, pozostającego pod kierownictwem znanego psychologa, Harry Prinzes, uczyniono ciekawe doświadczenia, jak badania na sugestywnym przeniesieniu myśli. Oto kilka wyników tych badań:

Jednej z osób, poddanych eksperymentowi, zasugerowano krótko przed zaśnięciem następującą wizję: Znajduje się na samolocie pasażerskim i nagle motor przestaje działać, a maszyna poczyna spadać gwałtownie w dół. Osobnik, poddany eksperymentowi, spada do kanału La Manche i zostaje uratowany.

Sen, który nastąpił po tej sugestji, ukształtował się w następujący sposób. Dany osobnik znajduje się na luksusowym statku pasażerskim i nagle jeden z towarzyszy podróży zadaje mu gwałtowne pchnięcie, w następstwie którego wylatuje on w powietrze i po zakreśleniu wielkiego łuku wpada w wodę, poczem zostaje uratowany przez łódź motorową. Gdy łódź chce go przewieźć napowrót na statek, motor zawodzi. Sen ten przerobił, jak widzimy, wszystkie rzeczowe dane sugestji, z tym

wyjątkiem, że miejsce samolotu zastąpił statek. Niemniej jednak sugestia lotu przejawiała się w wyleceniu w powietrze wskutek otrzymanego ciosu. Także sugestia motoru, zawieszającego nagle swoje czynności, znalazła wyraz w marzeniu sennym.

Drugiej osobie, 23-letniej dziewczynie; zasugerował hypnotyzer następujący rozkaz, Mają się odbyć jej zaręczyny. Zjawia się narzeczony, ale ku swojemu przerażeniu przekonuje się, że zapomniał w domu pierścionki zaręczynowe. Wtedy jej przyjaciółka wyjmując z wielką usługą ze swojej torebki dwa pierścionki zaręczynowe i podaje je młodemu człowiekowi. Ten bierze je, lecz zamiast zaręczyć się z narzeczoną, zaręcza się niemi z jej przyjaciółką. Ona jednak bynajmniej nie okazuje niezadowolenia i wychodzi z dumnie podniesioną głową ze sali.

Treść snu, który nastąpił po jej sugestji, ukształtowała się w sposób nieco odmienny. — Dziewczynie śni się, że znajduje się w towarzystwie i mają się odbyć zaręczyny jej przyjaciółki, której ona w skrytości serca nienawidzi. Lecz sama wykrada przyjaciółce z torebki pierścionki zaręczynowe, a gdy przychodzi do uroczystej ceremonii, sama zaręcza się z narzeczonym przyjaciółki i dumnie opuszcza salę.

Sen ten jest szczególnie charakterystyczny. Wszystkie istotne znamiona sugestji zostały w nim utrzymane, ale przebieg zdarzeń doznał katerycznej zmiany. Stało się to widocznie na tej zasadzie, że podświadome pra-

gnienia były silniejsze aniżeli sugestja i nie dopuściły do tego, aby zniechęcona przyjaciółka wyszła zwycięsko. Z tego powodu we śnie zmieniły się role.

Niemniej interesujący był wynik trzeciego eksperymentu. Osobie, poddanej badaniu, zasugerował hypnotyzer zwiedzanie jednego z muzeów paryskich. Specjalną uwagę zwrócono na gilotynę z czasów wielkiej rewolucji a następnie na witrynę, w której znajdował się średniowieczny pas czystości. — Sen ukształtował się ciekawą sugestją w następujący sposób: Uśpiona znalazła się w pracowni krawieckiej. Na stole spostrzegła olbrzymiej wielkości nożyce. Krawiec powiedział jej, że temi nożycami można odciąć komuś głowę i za demonstrował jej to na wielkiej lalce. Potem chciał ją namówić do kupna sznurówki, lecz ona wzbraniała się przedtem. Niemniej zmuszono ją do przymierzenia sznurówki, w której czuła się bardzo skrępowana i nieszczęśliwa.

W śnie tym gilotyna zmieniła się na olbrzymie nożyce, które jednak posłużyły do tego samego celu, co tamto narzędzie śmierci. — Pas czystości zamienił się we śnie na sznurówkę, do której noszenia chciano snością zmusić wbrew jej woli. Było to wynikiem podświadomego przekonania, że nie chciałyby nosić pasa czystości.

Wszystkie te eksperymenty nabierają tem większego znaczenia, że sugestje nie zostały poddane słownie, tylko za pomocą przeniesienia myśli.

KRONIKA

KALENDARZYK.

Niedziela 27 października — Sabiny M.

TEATRY

Teatr Miejski: — Artysci,
Teatr Popularny: Pamiętniki szatana,
Teatr Kameralny: — Karol i Anna.

WIDOWISKA

Bajka: — Ghetto.
Casino: — Ulica grzechu.
Capitol: — Dłaczego kobieta zdradza.
Czary: — Dalsze dzieje Tarzana.
Corso: — Kapitan Hazart.
Grand — Kino: — Z dnia na dzień.
Luna: — Miłość księcia Sergjusza.
Mimoza: — Całuje twoją dłoń, madame.
Odeon: — Obława.
Palace: — Cohn i Kolly w haremie.
Resursa: — Rasputin i kobieta.
Wodewil: — Kapitan Hazart.
Zachęta: — Wołga, Wołga.

—o—

Wiadomości bieżące.

Nocne dyżury aptek.

Dzisiaj w nocy dyż. następujące apteki:

M. Epsztejna Piotrkowska 225.
M. Bartoszewskiego Piotrkowska 95.
M. Rozenbluma Cegielniana 12.
S-rów Gorfeina Wschodnia 54.
J. Koprońskiego Nowomiejska 15.

Odczyt.

W dniu dzisiejszym o godz. 8-ej wiecz. w lokalu Polskiej Y.M.C.A. w Łodzi, Piotrkowska 89 prof. J. K. Targowski wygłosi odczyt na temat:

„Kierunki współczesnej polityki Anglii”.
Wejście bezpłatne.

O oświetlenie ulicy Cegielnianej

Wobec skarg mieszkańców ulicy Cegielnianej na niedostateczne oświetlenie odcinka tej ulicy pomiędzy Gdańską a Piotrkowską.

Wydział Przedsiębiorstw Miejskich polecił Gazowni Miejskiej wzmocnienie oświetlenia na tej przestrzeni.

W tym celu zainstalowane zostaną lampy gazowe o 6 płomieniach.

Kronika policyjna

Bójki i rozprawy nożowe

Nocy ubiegłej na ulicy Tepera przed domem nr. 16 — 31 letni Stanisław Woliński, dorożkarz, zamieszkały przy ul. Zgierskiej 107 został przez nieznaną sprawcę pobity tępym narzędziem i odniósł rany głowy i obrażenia ciała.

Wezwany lekarz pogotowia po nałożeniu opatrunku przewiózł rannego do mieszkania.

Na ulicy Aleje Scheiblera w dniu wczorajszym o godzinie 23-ej napadnięty został 29 l. murarz Feliks Świątek, zamieszkały przy ul. Częstochowskiej 24 którego nieznaną sprawcę pokłuli nożami, zadając mu rany ciężkie w klatkę piersiową i plecy.

Rannego opływającego krwią, przeprowadzono do lokalu VII Komisariatu Policji, gdzie wezwany lekarz pogotowia nałożył mu opatrunek poczem przewiózł do szpitala miejskiego przy ul. Drewnowskiej.

Coraz lepiej

Straciło zajęcie 1327 bezrobotnych, a otrzymało pracę 93

Na terenie Państwowego Urzędu Pośrednictwa Pracy w Łodzi (miasto Łódź i powiaty) łódzki, łaski, sieradzki, łęczycki i brzeziński w dniu 26 października 1929 r. było w ewidencji zarejestrowanych bezrobotnych 19.162, w tem w samej Łodzi 13.392, w Pabjanicach 1441, w Zgierzu 1881, w Zduńskiej Woli 561, w Tomaszowie Mazowieckim 1501, w Konstancynie 68, w Aleksandrowie 100, w Rudzie Pabjanickiej 218.

Z zasiłków korzystało w ubiegłym tygodniu 11.335 bezrobotnych.

Zapomogi ze Skarbu Państwa pobierało — bezrobotnych.

W samej Łodzi z zasiłków korzystało

w ubiegłym tygodniu 9203 bezrobotnych. Zapomogi ze Skarbu Państwa pobierało — bezrobotnych.

Pracowników umysłowych brało zasiłki doraźne 43.

W ubiegłym tygodniu straciło pracę na terenie Łodzi 1327 bezrobotnych, otrzymało pracę 93, wysłano do pracy 96, zdjęto z ewidencji z innych przyczyn 973.

Urząd rozporządza 18 wolnymi miejscami dla robotników różnych zawodów.

4 bezrobotnych otrzymało w ciągu tygodnia zniżki kolejowe na przejazd kolejami państwowymi.

Zbrodnicze podpalenie

Wczoraj około godz. 5-ej rano we wsi Szymczyce, gminy Czarnocin pod Łodzią wybuchł pożar w zagrodzie niejakiej Józefy Riejcherzyk.

Mimo intensywnej akcji ratowniczej straży z Czarnocina i Kruszcowa cała zagroda wraz z inwentarzem żywym i martwym spłonęła.

Straty wynoszą 20,000 zł. Przyczyny pożaru narazie nie ustalono.

Energiczne dochodzenie w tym kierunku prowadzi policja, istnieją bowiem poważne poszlaki, iż ma się tu do czynienia ze zbrodniczym podpaleniem.

Straszne skutki nieostrożności przy pracy

W dniu wczorajszym zdarzył się w fabryce Grunsteina przy ul. Matejki 9 mrozący krew w żyłach wypadek który spowodowany został nieostrożnością przy pracy. W fabryce tej pracowała od dłuższego już czasu na oddziale przedziałni 32-letnia Stefanja Sliwkowska zamieszkała przy ul. Zielonej 37 na Bałutach. Sliwkowska jest matką czworga dzieci i zamieszkiwała wraz z mężem.

Od dłuższego już czasu między małżonkami Sliwkowskimi dochodziło do kłótni na tle zazdrości. Aż wreszcie Sliwkowski przed dwoma dniami nagle zbiegł z kochanką swą pozostawiając żonie swej czworo dzieci dla których sama nie była w stanie zarobić.

Powyższe strasznie podziało na Sliwkowską i w dniu wczorajszym przybywszy do pracy zdradzała silne zdemotowanie i niemożność wykonywania czynności przy maszynie. Zapytywana przez koleżanki pracy o przyczynę roztargnienia nie dawała ona żadnych konkretnych wyjaśnień, lecz zalewając

się łzami oparła się o maszynę lewą ręką zbliżoną do trybów teje będących w ruchu.

Koleżanki nie chcąc w tajemnicę się w przyczynę zmartwienia powróciły do swych maszyn i w pewnej chwili krzyk przeszył powietrze który dochodził od miejsca pracy Sliwkowskiej. Oczom obecnych przedstawił się straszny widok obok maszyny leżała w kałuży krwi Stefanja Sliwkowska z oderwaną lewą ręką powyżej łokcia, zaś tryby maszyny były pokrwawione dookoła których obracały się strzępy ubrania i ciała Sliwkowskiej. O zajściu tem zawiadomiono administrację fabryki, przy pomocy której wezwano Pogotowie Kary Chorych. Lekarz po udzieleniu nieszczęśliwej kobiecie pierwszej pomocy odwiózł ją w stanie dość niebezpiecznym do szpitala im. Poznańskich.

Zajście powyższe wywołało wśród koleżanek i kolegów pracy przygnębiające wrażenie cieszyła się ona bowiem wśród nich jak najlepszą opinią. (p)

Tajemnicze przejechanie przez pociąg

W dniu wczorajszym zaalarmowane zostało Pogotowie Miejskie do wypadku przejechania przez pociąg na trasie Czarnocin-Karolew. Po przybyciu na miejsce lekarz pogotowia zastał jak się później okazało 20-letniego Bolesława Chojnika zamieszkałego przy ul. Cymera 7 w Łodzi z raną głowy załamaniem nóg oraz krwotok płuc. Po udzieleniu

mu pierwszej pomocy odwieziono go karetką pogotowia do szpitala św. Józefa z słabą nadzieją utrzymania go przy życiu wskutek nadmiernego upływu krwi. Tajemniczym tym przejechaniem zainteresowały się władze śledcze i zachodzi podejrzenie że Chojnik rzucił się pod pociąg celem pozabawienia się życia. (p)

Znowu otrucie grzybami

Niejednokrotnie już w ostatnim czasie donosiliśmy o epidemii zatrucia się grzybami które to wypadki nabierają ostatnio zatrważający charakter.

Wypadek zatrucia się nieodpowiednimi grzybami zdarzył się znowu, ofiarami którego stały się trzy osoby.

Przy ul. Nowo-Cegielnianej 108 zamieszkuje rodzina Brzezińskich, składająca się z męża żony i dwojga dzieci.

Onegdaj w czasie nieobecności Brzezińskiego który stale jako kolejarz jest w rozjazdach Brzezińska zakupiła grzyby i przygo-

towała z nich potrawę na obiad. Za ledwie po 15 minutach spożycia grzybów zarówno właścicielka mieszkania 48-letnia Florentyna i dzieci jej 20-letnia Helena i 3-letni syn Henryk poczuli jednocześnie straszne bóle tak dalece że pomoc lekarska stała się nieodzowną. Zaalarmowane wypadkiem tym pogotowie miejskie przybyło natychmiast na miejsce lekarz którego po udzieleniu ofiarom nieodpowiednich grzybów pierwszej pomocy pozostawił ich na miejscu. (p)

Plajta magistratu m. Koła

Ogólna depresja gospodarcza kraju odbija się bardzo ujemnie na gospodarce miast. Niektóre Magistraty są nawet w takiej sytuacji, że nie mają pieniędzy na wypłatę pensji urzędników.

Wszelkie represje stosowane, wobec płatników nie odnoszą żadnego skutku, ponieważ płatnicy rzeczywiście nie mają pieniędzy na płacenie.

W ostatnim czasie zaczęły coraz licz-

niej wpływać skargi do urzędu wojewódzkiego na to, że Magistrat m. Koła protestuje od dłuższego czasu własne weksle.

Jak się dowiadujemy w najbliższym czasie specjalna komisja zbada stosunki finansowe m. Koła, celem ewentualnego przyjęcia z pomocą samorządowi tego miasta, tudzież pomoże do dalszego wystawiania weksli. (p.)

najwięcej jest tam Włochów bo 389, a po nich idą Szwajcarzy w liczbie 113 (przeważnie członkowie gwardji). Obywatelstwo kościelne posiada jednak pozatem 11 Francuzów 5 Niemców 2 Hiszpanów a ponadto żyje tam 1 Amerykanin Holenderczyk Austriak Norweg Belgijczyk i Abisyńczyk.

Ten ostatni nazwiskiem Hagos Fessuh nie jest nawet katolikiem.

Rzecz ciekawa że państwo kościelne jest bodaj jedynym na świecie które nie posiada ani jednego żyda.

Niedługo a może państwo kościelne mieć będzie także swoją obecnie bardzo modną sprawę mniejszości narodowych.

Bacność Zydzi!

Nowe państwo do kolonizacji

Państwo kościelne ma już kilka rekordów.

Najpierw jest ze wszystkich na świecie najmłodsze bo istnienie swe w dzisiejszej formie liczy zaledwie na dwa miesiące. Z kolei jest — jak się zdaje — najmniejsze a jednak kto wie czy nie najbogatsze w zbiory artys-

tyczne. Jest też może najbardziej śródlądowe, gdyż mieści się niemal w sercu — co prawda — innego państwa a mianowicie włoskiego.

Kto wie czy nie jest też państwo kościelne najbardziej narodowościowym gdyż na ogólną liczbę swych 518 mieszkańców obejmuje aż 11 różnych narodowości. Wprawdzie

WARSZAWSKA GIEŁDA OFICJALNA

Papiery procentowe	Wart. nom.	Transakcje w złotych Dnia 26 X	Fabryk cukru	Wart. nom.	Transakcje w zł'ach Dnia 26 X
8 pr. I. Z. B. Gosp. Kraj.	100	94.00	Chocimów	100 zł.	
5 pr. Ob. kom. B.G. Kraj.	100	94.00	Ciechanów	40 "	
8 pr. L. Z. Pań. Ban. Rol.	100	94.00	Czersk	10 "	
pr. Poż. Konwersyjna	100 zł.	67.00	Częstocice	100 "	
10 pr. Kon.w. Poż. Kolej.	100	60.00	Gosławice	100 "	
5 pr. Poż. Dol. 1919-1920r.	100 dol.	92.00	Michałów	10 "	
5 pr. Poż. Kolejowa	100 fr.	50.00	Warsz. T. Fabr. cukr.	10 "	
5 pr. Poż. Prem. Serja II z 1928	5 dol.	60.00	Fabryk cementu		
Listy Zastawne			Firley	51 zł.	
4 pr. Tow. Kred. Ziemska	100 zł.	42.25	Łazy	10 "	
4 1/2 pr. " " "	100 "	47.75	Wysoka	100 "	
8 pr. " " "	100 "	75.25	Kopalni i zakładów hutniczych		
4 1/2 pr. listy zast. Łodzi	100 "	44.25	Warsz. T. Kop. Węg.	100 zł.	
4 pr. " " " Warsz.	100 "	63.75	Naftowa		
8 pr. listy zast. Łodzi	100 "	59.00	Polska Nafta	5 zł.	
Obligacje			Standart-Nobel	50 "	
4 1/2 pr. Poż. Konwersyjna m. Warsz. z 1925r.	100 zł.		Fabryk Metlowych		
5 1/2 pr. Poż. Konwersyjna m. Warsz. z 1926r.	100 "		Cegielski	19 zł.	41.75
6 pr. Poż. Konwersyjna m. Warsz. z 1926r.	100 "		Lilpop	25 "	
Akcje			Modrzejów	50 "	
Bankowe			Norblin	95 "	
Dyskontowy	100 zł.		Ortwein	25 "	
Handlowy	100 "	119.00	Ostrowiec Ser. Bl.	50 zł.	
Polski	100 "	157.60	Parowóz	25 "	
Pol. rzem. we Lwowie	100 "		Pocisk	25 "	
Zachodni	25 "		Rohn	25 "	
Zw. Sp. Zarob.	100 "	78.50	Rudzki	50 "	
Chemiczne			Starachowice	50 "	
Cerata	50 zł.		Ursus	15 "	
Sole potasowe	25 "		Zieleniewski	100 "	
Grodziski	50 "		Fabryk Wyr. Włók.		
Kijewski Scholtze	100 "		Zawiercie	30 zł.	
Puls	10 "		Łyrdów		
Spiess	130 "		Przedsięb. Handlow.		
Strem.	12.50		Borkowski	25 zł.	
Elektryczne			Jablkowscy	10 "	
Elektr. Dąbrow.	85 zł.		Syndykat Rol. Warsz.	20 "	
Elektryczność	100 "		Spozycwce		
Pol. Tow. Elek. P. T. E.	30 "		Haberbusch	100 zł.	
Boown Boveri.	100 "		Herbata-Szumilin	25 "	
Gródzki	10 "		Spirvitus	40 "	
Kabel	10 "		Przedsiębiorstw różn.		
Światła i Światło II em	50 "		Zegluga	105 zł.	
			Bristol	665 "	
			Majewski i S-ka	35 "	
			Lombard	100 "	
			Pustelnik	50 "	

Poświęcenie pomnika s. p. ks. prałata Karola Szmidla

W dniu dzisiejszym — (niedziela d. 27 października) o godz. 3 i pół popołudniu poświęcony będzie na Starym Cmentarzu pomnik ks. prałata Karola Szmidla, — który przez dziesiątki lat duszpastorował w naszym mieście.

Na żalobną tą uroczystość zaprasza wiernych naszego grodu

Komitet budowy pomnika.

Czynki polepszenia

Zapasy blankietów wekslowych przygotowane przez Ministerstwo Skarbu, okazały się w bieżącym roku budżetowym niewystarczające, wobec zwiększonego zapotrzebowania.

Wobec powyższego Ministerstwo Skarbu wystąpiło o kredyt dodatkowy w wysokości 1,100,000 zł. na kosztą związane z drukiem nowej emisji blankietów wekslowych.

Teatr i sztuka

Teatr Miejski.

Dziś w niedzielę o godz. 8.30 wiecz. wstrząsająca sztuka Watters'a i Hopkins'a „Artyści”.

Dziś o godz. 4 popoł. przedstawienie popularne „W czepku urodzony” W. Rapackiego (syna).

We czwartek, dnia 31 bm. odbędzie się na scenie Teatru Miejskiego premiera rozświetlonej już dziś w całej polsce i zagranicą 3 aktowej komedji B. Shaw'a pt.

„Wielki kram” w przekładzie Florjana Sobieniowskiego.

Bilety już do nabycia w kasie zamawiają w kwaciarni Salwy, Moniuszki 2.

Jutro, poniedziałek, „Rywale” czwarte przedstawienie dla Związków robotniczych.

Początek o godz. 7.30 wieczorem.

Opalanie tramwajowe

W związku z ostreimi mrozami, jakie w roku ubiegłym nawiedziły Pragę, w kołach miarodajnych powstał projekt zaopatrzenia wagonów tramwajowych w specjalne piecyki elektryczne. Projekt ten, — jak podaje prasa czeska, — uskuteczniiony zostanie już w roku bieżącym. Mianowicie zarząd tramwajów miejskich w Pradze postanowił tytułem próby ustawić piecyki elektryczne w 70 wagonach, a o ile okaże się celowe, że urządzenie takie okaże się celowe, to w piecyki elektryczne zaopatrzone zostaną wszystkie wagony tramwajowe.

REKLAMA TO POTĘGA

KOLEJ ELEKTRYCZNA ŁÓDZKA Sp. Akc.

BILANS

z dnia 31 grudnia 1928 r.

Majątek

Zróżta

	Zł.		Zł.
Place	863.578,18	Kapitał akcyjny	15.727.500,—
Budynki	3.258.820,32	Kapitał amortyzacyjny	1.933.475,02
Tory	9.145.566,62	Kapitał zasobowy	235.142,63
Sieć kabli podziemn. i przewodn. jezdnych	3.138.641,71	Fundusz dyspozycyjny	110.000,—
Tabor	6.417.623,86	Fundusz odnowienia	110.000,—
Maszyny	1.861.066,07	Fundusz budowlany	276.000,—
Urządzenia wodociągowe	160.520,63	Dywidenda niepodniesiona	55.147,70
Urządzenia warsztatowe	969.028,24	Depozyt członków Zarządu pg. 18 Statutu	35.000,—
Inwentarz	296.497,53	Depozyt papierów wartościowych	490.000,—
Zaprząg, pojazdy i samochody	91.055,33	Kaucje służby ruchu	2.071,7—
Magazyn	1.394.411,36	Wierzyciele	8.563.943,60
Kasa	78.752,97	Rezerwa do dyspozycji Walnego Zgromadzenia, które uchwali prerachowanie bilansu na podstawie Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. o prerachowaniu bilansów (D. U. R. P. Nr. 38/28 poz. 352) na uzupełnienie kapitałów własnych w prerachowanym bilansie	472.500,—
Papiery wartościowe	53.088,—		108.097,06
Akcje w depozycie członków Zarządu pg. § 18 Statutu	35.000,—	Sumy przechodnie	
Papiery wartościowe w depozycie	490.000,—	Pozostałość zysku z r. 1927	Zł. 644,95
Dłużnicy	3.684.205,67	Zysk za rok 1928	4.003.093,62
Sumy przechodnie	184.759,79		4.003.738,57
	<u>32.122.616,28</u>		<u>32.122.616,28</u>

Rachunek zysków i strat z dnia 31 grudnia 1928

Wynien

	Zł.		Zł.
Wydatki ogółem	10.630.207,48	Pozostałość z zysku z roku 1927	644,95
Zysk za rok 1928 wraz z pozostałością z r. 1927	4.003.738,57	Wpływy ogółem	14.633.301,10
	<u>14.633.946,05</u>		<u>14.633.946,05</u>

Powyższy bilans oraz rachunek zysków i strat zatwierdziło Walne Zgromadzenie Akcjonariuszów w dniu 21 października 1929 r., na którym to Zgromadzeniu uchwalono rozdzielić zysk jak następuje:

na kapitał amortyzacyjny („26 umowy koncesyjnej)	Zł.	509.000,—
„ „ zasobowy (§ 56 Statutu)	„	120.000,—
„ fundusz odnowienia (§ 21 umowy koncesyjnej)	„	100.000,—
„ „ dyspozycyjny (§ 22 umowy koncesyjnej)	„	100.000,—
„ wynagrodzenie Zarządu (§ 56 Statutu)	„	68.000,—
„ podatek dochodowy	„	946.000,—
„ dywidendę od 13,500 akcji po Zł. 138 — za sztukę	„	1.863.000,—
„ 25 proc. opłatę koncesyjną od dywidendy, przewyższającej 6 proc. kapitału zakładowego (§ 18 umowy koncesyjnej)	„	297.000,—
do przeniesienia na rok 1929	„	738,57
razem	Zł.	<u>4.003.738,57</u>

DYWIDENDA wynosi Zł. 138 — od każdej akcji wartości nominalnej Zł. 700 — i udziale wypłacona jak następuje

- poczynając od dnia 22 października 1929 r., przez Kasę Kolei Elektrycznej Łódzkiej, Sp. Akc., w Łodzi, ul. Tramwajowa 5, dla PP. Akcjonariuszów, którzy zapisali się nową (V) emisją akcji Spółki i którzy chcą należną dywidendę przeznaczyć na pokrycie drugiej raty sumy subskrypcyjnej, zaś
  - dla pozostałych PP. Akcjonariuszów, poczynając od dnia 1 grudnia 1929 r. przez Bank Handlowy w Łodzi Al. Kościuszki 15,
- wszystko na podstawie czwartego kuponu akcji wartości nominalnej Zł. 700.
- Wypłata dywidendy na podstawie świadectw ułamkowych, w odpowiednim stosunku, będzie dokonywana, poczynając od dnia 1 grudnia 1929 r., przez Kasę Kolei Elektrycznej Łódzkiej, Sp. Akc., w Łodzi, ul. Tramwajowa 6, w tym celu PP. Akcjonariusze powinni przedstawić posiadane świadectwa oryginalne z wyszczególnieniem ich numerów w odpowiednich deklaracjach. Zarazem zaznacza się, że — stosownie do § 60 Statutu Spółki — dywidenda, nie odebrana w ciągu 5 lat, przechodzi na własność Spółki.

Ważne na zbliżający się sezon zimowy

PIECE SZAMOTOWE IRYJSKIE

wyłożone cegłą ogniotrwałą
nadzwyczaj oszczędne, wyposażone
w przyrząd regulacyjny
do węgla, koksu, torfu i drzewa
w największym wyborze poleca

„ELIBOR” Sp. Akc. Handl. - Przemysł.
Ł. J. BORKOWSKI,
Oddział w Łodzi, Kilińskiego 70, telefon 84-

VII PRZETARG

Połączony z premjowaniem buhajów

na bydło zarodowe rasy nizinnej czarno-białej urządzany przez Związek Hodowców Bydła Nizinnego Czarno-Białego odbędzie się w środę dnia 6 listopada 1929 r. w Warszawie, na terenie koszar im. Gen. J. Bema, ulica 29-go Listopada o godz. 10 rano. Dnia 5 listopada o godz. 11 przed południem odbędzie się premjowanie buhajów, poczem od godz. 2 po południu można będzie oglądać wystawione na sprzedaż sztuki.

Wszystkie sztuki przed przetargiem będą badane na zdrowotność.
Dojazd tramwajami Nr. 2 i 2a.

Katalogi po 26 października będą sprzedawane w biurze Związku, WARSZAWA, KOPERNIKA 30, II-gie piętro, tel. 442-01.

Na Raty!

Wszelkie towary,
OBUWIE I PALTA
kupuje się najtaniej
w firmie „KREDYT”, NA-
WROT 15 I p.

SKLEP

Kazimierz Zielenko
AL. KOŚCIUSZKI 37
poleca: pończochy jedwabne, fildecos, skarpetki męskie, pończochy, dziecinne reformy, rękawiczki. Ceny bardzo przystępne, oraz przyjmuje pończochy do reepracji.

Na raty! Taniol! Najdłuższe terminy! Manufaktura galanterja, obuwie, białe towary, firanki, kołdry, bieleznię meską, damską poleca „KREDYT” Nawrot 15 Uwaga! I-sze piętro.

BANK PRZEMYSŁOWCÓW ŁÓDZKICH

Spółdzielnia z ogr. odp.

Rok założenia 1881

Ewangelicka 15

przyjmuje z oprocentowaniem

Wkłady oszczędnościowe w Złoty

z wymówieniem i na każde żądanie

Wkłady oszczędnościowe w Dolarach
innych walutach obcych, zwrotnie w Dolarach itp

ZALATWIA wszelkie operacje bankowe

BANK DEWIZOWY.

Wynajem kasetek stalowych (SAFES)

Uczelnia Praktycznej Handlowości

PAWEŁ KIN, Karola 8
III piętro

Rozpoczęcie nowych kursów:

Księgowości

Stenografji

Korespondencji

Pisania na maszynie

Arytmetyki handlowej

Języków

SZKŁO OKIENNE

ornamentowe, surowe, matowe, oraz szklenie budowli, dementy do rznienia szkła poleca po cenach niskich

J. Olejniczak, Olówna 14.

UWA GA, Szkła inspektowe w wielkim wyborze

FARBIARNIA FUTER

(bezkonkurencyjna na łódzkim bruku)

Richard Schoenmann

ŁÓDZ, GDANSKA 10 front II piętro.

Przyjmuje do farbowania wszelkiego rodzaju futra bez różnicy co do gatunku na kolory naturalne lub odmienne. Odświeża się i czyści również wypłowiałe, przetłuszczone, lub wyleżale futra. Wszelkie roboty w zakresie farbiarsko-futrzanego, wykonuje chemik wyszkolony fachowiec z długoletnią praktyką zagraniczną z ostatnim sposobem paryskim i lipskim.

Gwarancja za kolory t wale.

— Wobec tegorocznego kryzysu —
ceny o 25 proc. niższe.

DRZEWKA Owocowe Parkowe

i igaste

krzewy, róże, rośliny zimotrwałe

— poleca w wielkim wyborze —

JERZY KOŁACZKOŃSKI

Zakład Ogrodniczy

ŁÓDZ, UL. PIOTKOWSKA 241

BACZNOŚĆ!!

Picie wody studziennej nieprzegotowanej wywołuje często zaburzenia żołądkowe a nawet epidemie. KTO więc szanuje

swoje i swoich bliźnich TEN sam

pije i zaleca pić innym TYLKO

Mineralną Wodę Stołową

WYROBU FABRYKI WOD MINERALNYCH

K. CHĄDZYŃSKIEGO, ŁÓDŹ,

ulica Kilińskiego 153, telefon N. 60-23

Mineralna Woda Stołowa jest najzdrowszym higienicznym napojem.

Mineralna Woda Stołowa swoim chemicznym składem odpowiada i w zupełności zastępuje znane naturalne Wody jak Narzan, Gieshübler Borzom i t. p.

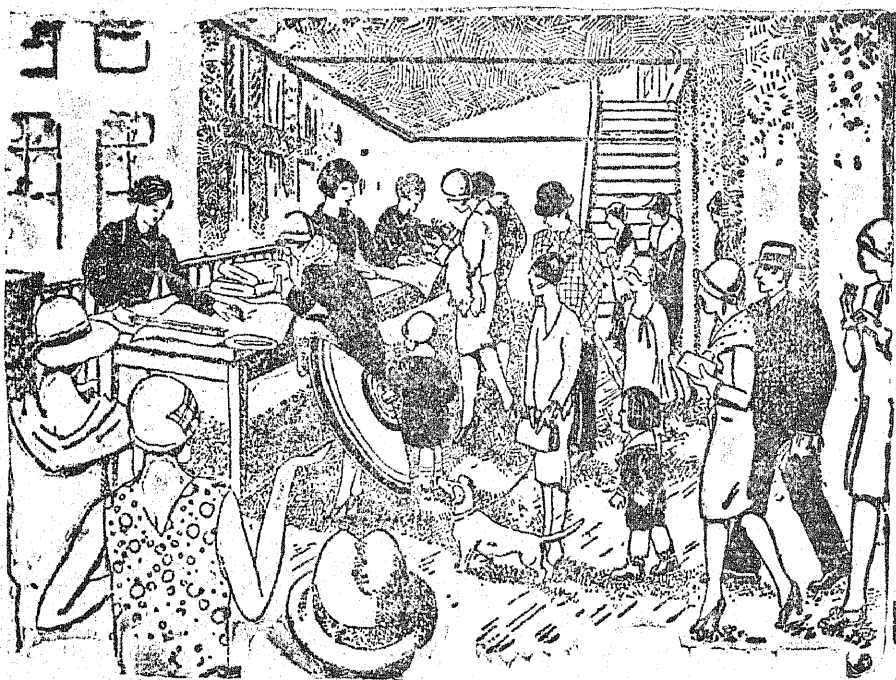
Do wyrobu Mineralnej Wody Stołowej używane są tylko chemiczne czyste surowce.

Mineralna Woda Stołowa znakomicie wzmacnia działalność żołądka i ułatwia trawienie.

A więc Mineralna Woda Stołowa jest niezbędną na Każdym stole, w Każdym domu, Restauracji, Cukierni i t. p.

Zadać wszędzie tylko w opłombowanych butelkach Dostawa natychmiastowa bez względu na ilość but

Wszędzie żądajcie Wód min, sztucz, tylko wyrobu K. Chądzyńskiego

Od poniedziałku d. 28 b. m.
**Wielka Doroczna
Wyprzedaż!**

Jedwabie i wełny
Z CAŁYCH SZTUK
po cenach niebywale niskich.

SOIERIES

Piotrkowska 90.

Meteor gat. 1-szy	Zł. 16 ⁵⁰
Crepe Satine gat. 1-szy czys. jed.	„ 22 ⁵⁰
Crepe Georgette	„ 13 ⁶⁰
Toile de Soie na bieliznę	„ 11 ²⁵
Crepe de chine desen.	;; 17 ⁷⁵
Tafty	;; 16 ⁵⁰

Najprzed. gatunki we wszystkich kolorach

RESZTKI 50 PROC. TANIEJ.

Wełny angielskie na Palta 30 proc. taniej.

ORYGINALNE

Podnośniki

LUDERSA (Flaschenzug)

poleca w dużym wyborze

„ELIBOR“

S-ka Akc. Handlowo - Przemysłowa Ł. J.
BORKOWSKI w Łodzi ul. Kilińskiego 70 tel. 84

REKLAMA TO POTĘGA!!!

LECZNICA
Lekarzy specjalistów

Przy ul. Zachodniej Nr. 27
(róg Konstytucyjnej) Tel. 16-44.

Otwarta od godz. 9 rano do 7 wieczorem.
Przyjmują w zakresie wszystkich specjalności.
Dr. Bronikowski (chor. uszu, gardła i nosa)
Dr. Dobrowolski (choroby skórne i weneryczne)
Dr. Jasiński (choroby kobiece i akuszeryjne)
Dr. I robst
Dr. Jastrzębski (choroby oczu)
Dr. Koliński
Dr. Kalisz (choroby chirurgiczne)
Dr. Trawiński
Dr. Kołodzki (choroby wewnętrzne)
Dr. Misjon
Dr. Rejterowski (choroby płuc)
Dr. Knichowiecki (choroby dzieci)
Dr. Woźniakówna J.
Dr. Siwiński (choroby nerwowe i psych.)
Gabinet dentystyczny
Lekarz dentysta Piotrowska.

Ketopmabie pigułki Zakonnik

znana od 1602 roku, 2641—
Regulują żołądek chronią od reumatyzmu
cierpień wątroby, nadmiernej otyłości artre-
tyzmu, uderzeń krwi do głowy usmierzają he-
moroidy oczyszczają krew i przy skłonnościach
do obstruacji są łagodnym środkiem przeczyszc-
zającym. — Użyte 1 do 3 pigułek na dobę
Cena pudełka zł 1.35 wyrobu apteki
KARCZEWSKI, TUSZYŃSKI
Warszawa, Trębacka 4
Ządać w aptekach i składach z „ZAKONNIKIEM“

Ważne dla P. T. Telefonujących.

Zarząd Telefonów Łódzkich Polskiej Akcyjnej Spółki Telefonicznej podaje do wiadomości, że

w czwartek, dnia 31 października r. b. o godz. 11-ej w nocy rozpocznie się przełączenie telefonów na nową centralę automatyczną.

W powyższą noc oraz ew. przez połowę następnego dnia telefony będą częściowo nieczynne.
1-o Od 1-go listopada br. należy łączyć się automatycznie zapomocą krążka numerowanego, ściśle wg. przepisów na str. VII nowego spisu abonentów i posługiwać się czukowicie numerami 5-cyfrowymi, wydrukowanymi w spisie.

Jedynie tylko następujące telefony, dla ułatwienia telefonowania posiadać będą numery jedno-cyfrowe:

Centrala Międzymiastowa (rządowa) Nr. 0
Centrala Podmiejska (P.A.S.T.) „ 9
Straż Ogniowa „ 8

Należy pamiętać, że nakręcanie krążka numerowego można rozpocząć dopiero po otrzymaniu sygnału zgłoszenia się centrali. (Objaśnienie sygnałów patrz niżej pod p. 4-ym).

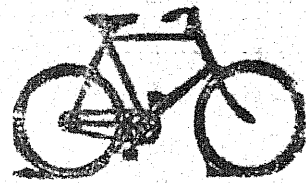
2-o Należy zawnazsu nauczyć się nadawania numerów. Radzimy przed osiągnięciem należytej wprawy przed rozpoczęciem telefonowania pisać żądany numer na kartce i mieć go przed oczami podczas nakręcania krążka.

3-o W interesie ogółu należy w pierwszych dniach uruchomienia centrali automatycznej ograniczyć używanie telefonów tylko do rozmów najniezbędniejszych i nie dopuszczać do aparatów osób nie umiejących telefonować. Abonenci nie stosujący się do powyższego będą wyłączani z centrali, jako szkodzący interesom ogółu abonentów.

4-o Należy zapamiętać znaczenie sygnałów akustycznych, a mianowicie:

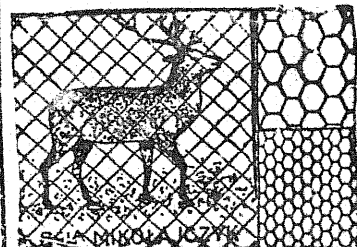
- Zgłoszenie się centrali, t. j. znak, że można i należy rozpocząć nadawanie numeru, — ciągły sygnał (bez przerw "3).
- Podczas dzwonienia do wywołanego abonenta-sygnał w ciągu około 1 i pół sekundy, następnie przerwa około 4 i pół sekundy, następnie sygnały i przerwy powtarzają się, dopuki wywołany abonent nie odpowie.
- Abonent zajęty — krótkie przerywane sygnały.
- Jeżeli w czasie rozmowy włączy się centrala międzymiastowa, to rozmowa zostanie przerwana i odłączony abonent otrzyma sygnał analogiczny z sygnałem zajętości (jak w p. c.)

5. Pokazy telefonowania otwarte w gmachu telefonów przy ul. Al. Kościuszki 12 od godz. 9 do 21 codziennie, nie wyłączając niedziel i świąt, będą czynne do dnia 15 listopada b. r.

ROWERY

Zawadzkiego
Kamińskiego
i innych oraz różnych znanych
marek zagranicznych
nabyć można
natomiast
i najdogodniej
w fabrycznym składzie
„DOBROPOL”
Łódź, Piotrkowska 75
(w podwórzu)
tel. 58-61.

Perkany
Plecionk
Tkaniny

Druciane

Gaza miedz do filtrów
„Rabitz” do robót
betonowych

we wszystkich metalach
wyrabiają i polecają

E-ca

Mikrośrodek

Łódź, Kilińskiego 167

Ceny przystępne.

Nauka i wychow.

Wyuczony nauczyciel
przeznaczony do egzami-
nów gimnazjalnych i dla
eksternów, w zakresie oś-
miu klas. Kurs klasy 4 mie-
siące, 6-go Sierpnia 14, pra-
wa oficyna, parter, drugie
wejście z podwórza.
8614-2

Na! nadchodzący sezon!

PALTA DAMSKIE według najnowszych zagranicz-
nych modeli poleca
MAGAZYN WYKWINTNEJ KONFEKCJI DAMSK.
Z. ELIASMAN Główna nr. 1 róg Piotrkowskiej
Uwaga! Urzędnikom na bardzo dogodnych warunk.

Najlepsze

ODBIORNIKI

z gwarancją i wszelki
RADJOSPRZET
można nabyć w firmie

Tad. Nownas

przebudowa starych aparatów na nowoczesne.
Łódź, PIOTRKOWSKA 190, tel. 62-33.

Wystrzegać się towarów
gumowych „Treugolnik”

Wyrób -- bolszewików

Wielki wybór wózków dzie-
cinnych krajowych i zagranicz-
nych i łózek metalowych, wysy-
maczki amerykańskie, materace
wysiężone i inne oraz materace
sprężynowe higieniczne, i tatami
do meblowych łózek podług
miary nabyć można natematniej
i na najdogodniejszych wa-
runkach w fabrycznym składzie
„DOBROPOL”
Łódź, Piotrkowska 75
(w podwórzu) tel. 58-61

Mieszkania

2-IZBOWE, z wygodami,
przy ul. Kraszewskiego 10,
obok nowowbudowanej
remizy tramwajowej od za-
raz do wynajęcia. Wiado-
mość na miejscu. Dojazd
tramwajami 7 i 12, lub te-
lefonicznie 60-34

Do kupulacei ŁÓDZ.

na wyptale!

najwygodniejsze warunki!
najtańsze ceny.
najdłuższe terminy

Damskie i męskie płaszcze—najmodniejsze fasony! Wełniane
sweatry i kostjomy. Wełniane towary na damskie palta i suk-
nie. Kamserny na męskie ubrania, welury na męskie palta.
Crep de china, jedwabna i wełniane popeliny, rypsy we wszel-
kich kolorach. Białe towary. Firanki. Chustki. Szale. Damska
i męska bielizna. Krawaty. Pończochy. Skarpetki. Torebki. Pa-
tefony. Parasolki. Koldry. Wyżymaczki. Obuwie. Chodniki
i moc innych artykułów poleca

LEON RUBASZKA

Kilińskiego 44 Telefon 35-48

P. S. Przy składzie do usług krawiec damski i
męski. Stałym klientom nawet bez wpłaty, —

SNIEZNO-BIAŁY jest

Hoffmanna krochmal
ryżowy i błyszcz

Wszędzie do nabycia.

Wyłączna sprzedaż

Glugla, Południowa 28 t. 15-32 Łódź

Ogłoszenia drobne.

Kupno i sprzedaż

W AKŁAD Tapicersko-Stolarski B-ci GOBAŁOW Sienkiewicza 40 i Skład Mebli NAWROT 8 polecamy na dogodnych warunkach urządzenia pokojowe oraz pojedyncze meble również posiadamy na składzie otomany, tapczany, fotele, krzesła, stoły i t. d.

Maszynę do szycia, fotel biurowy sprzedam tanio. Główna 55, m. 46. oficyjna prawa parter. 8850—1

Pianino używane okazynie do sprzedania. Wiadomość u krawca Kilińskiego 216. 8838—1

Sklep tytoniowy z urządzeniem do sprzedania. Wiad. Karola 3 owocarnia 8816—1

Sklep spożywczo tytoniowy dobrze prosperujący sprzedam. Rzgowska 89 u gospodarza 8832—1

Trzewka, krzewy owocowe i ozdobne, iglaste, kwiaty zimotrwałe i wszelkiego rodzaju materiał ogrodowy jest na miejscu. Szkółki Stoińskiego. Łódź-Zdrowie, Dojazd tramwajem Nr. 15.

Sklep kolonialno-spożywczy w centrum miasta z osobną kientelją okazynie dostąpię aby zaraz, wiadomość Piotrkowska 209 m 1

MATRAK z gospodarstwem sprzedam. Cena 10.000 zł. wpłaty 6.000 zł. przyw. bez długu. Ryszkowski Sipiory pow. Szubin (Poznańskie).

Do sprzedania dom z placem w dobrym punkcie. Wiadomość ul. Błońska Nr. 13 (przy Kątnej)

Sklep spożywczy dobrze prosperujący z pokojem i kuchnią z powodu zmiany interesu do odstąpienia zaraz. Wiadomość w Redakcji 8814—2

PŁA taśmowa na kulki do sprzedania w Zgierzu ul. Konstantynowska 3 St. Kołodziejski 8796—5

Począdy i prace

Otrzebni chłopcy do terminu. Zakł. ślusarski 28 p. Strzelc. Kaniowskich 41. 8840—1

Otrzebny zdolny podręczny na damską robotę pasową, ul. Piaseczna 23 p. II. 8824—1

Otrzebna rutynowana panna do bufetu, wiadomość Narutowicza 1 w Bażrze.

Potrzebna zaraz zdolna podręczna. Kilińskiego 142 m. 5, 1

Praczka i służąca są potrzebni do pralni Zielona 28 1

Lokale i mieszki.

2 pokoje z kuchnią słoneczne w ogródku i piętro dogodne warunki od gospodarza zaraz do wynajęcia, ul. Poprzeczna 10 od Rzgowskiej. 8826

Do wynajęcia pokój z kuchnią i elektrycznością obok linii tramwajowej. Ulica Nowa 9, (tuż przy Przejazd) 8822

Różne.

Były współpracownik firm paryskich ostatnio krojczy F. H. Garelik stworzył pierwszorzędną pracownię okryć, kostjumów i futer damskich, polem modele i gust podług Paryża, ceny umiarkowane. Fabr. chrześcijańska. K. Kożuszniak Główna 63 front I piętro. 8812—1

Gabinet Kosmetyczny Marii Góralczyk Kilińskiego 117 m. 20. Masaż twarzy i ciała. Usuwanie zmarszczek, przyszczy, piegów i węgry. Farbowanie włosów. Godz. przyjęć od 10 do 8 w. 1

Malarz odświeża mieszkania tanio i ładnie. Przejazd 59 m. 26 8818—1

Specjalista butów wysokich. Zamenhofs 19 III piętro. 1

TANIO! **F**UTRA! **T**ANIO! wszelkiego rodzaju w surowym i gotowym stanie. J. OPATOWSKI Kilińskiego 134 tel. 54-95. Dojazd tramwajami 4, 10, 16, 17 8642—1

Do akt Nr. 1932 1929 r. OGŁOSZENIE.

Komornik Sądu Grodzkiego w Łodzi, TOMASZ CHORZELSKI, zamieszkały w Łodzi przy ul. Sienkiewicza Nr. 67, na zasadzie art. 1030 U. P. C. ogłasza, że w dniu 31 października 1929 r. od godz. 10 rano w Łodzi, przy ul. Konstantynowskiej Nr. 30, odbędzie się sprzedaż z przetargu publicznego ruchomości, należących do Fabiana Adera i składających się z mebli, oszacowanych na sumę Zł. 3000 zgodnie z art. 1070 U.P.C. niżej ceny szacunkowej.

Łódź, dnia 10. X. 1929 r.
Komornik
TOMASZ CHORZELSKI

Do akt Nr. 1265 1929 r. OGŁOSZENIE.

Komornik Sądu Grodzkiego w Łodzi, TOMASZ CHORZELSKI, zamieszkały w Łodzi przy ul. Sienkiewicza Nr. 67, na zasadzie art. 1030 U. P. C. ogłasza, że w dniu 31 października 1929 r. od godz. 10 rano w Łodzi, Zawadzka 37, odbędzie się sprzedaż z przetargu publicznego ruchomości, należących do Salomei i Borysa Lewsztejnów i składających się z zegaru i kredensu oszacowanych na sumę Zł. 400

Łódź, dnia 15. X. 1929 r.
Komornik
TOMASZ CHORZELSKI

Do akt. Nr. 1130 1929 r. OGŁOSZENIE.

Komornik Sądu Grodzkiego w Łodzi, TOMASZ CHORZELSKI, zamieszkały w Łodzi przy ul. Sienkiewicza Nr. 67, na zasadzie art. 1030 U. P. C. ogłasza, że w dniu 31 października 1929 r. od godz. 10 rano w Łodzi, Cegielniana 30, odbędzie się sprzedaż z przetargu publicznego ruchomości, należących do Chaima Szajbe i składających się z 60 sztuk kółder oszacowanych na Zł. 480.

Łódź, dnia 11. X. 1929 r.
Komornik
TOMASZ CHORZELSKI

Dr. St. Bibergal

Moniuszki 11 Tel. 62-22
Choroby skórne i weneryczne
Przyjmuje od 8-10 r. i od 5-8 w

Do akt Nr. 636 1929 r. OGŁOSZENIE.

Komornik Sądu Grodzkiego w Łodzi, TOMASZ CHORZELSKI, zamieszkały w Łodzi przy ul. Sienkiewicza Nr. 67, na zasadzie art. 1030 U. P. C. ogłasza, że w dniu 30 października 1929 r. od godz. 10 rano w Łodzi, ul. Cegielniana 30 odbędzie się sprzedaż z przetargu publicznego ruchomości, należących do Chaima Szajbe i składających się z 120 kółder oszacowanych na sumę Zł. 600

Łódź, dnia 8. X. 1929 r.
Komornik
TOMASZ CHORZELSKI

SZEWCY!

Skóry i dodatki

najkorzystniej kupić można w spółce przy cechu
Piotrkowska 79

NA WYPŁATĘ

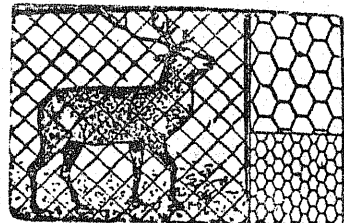
Paleta damskie, męskie uczalowskie —
Obuwie
Swetry
Futra

Piotrkowska 37
III wejście I-sze piętro.

UWAGA! UWAGA!

Panstw. **U**rzędnicy - czk! Bez wkładu na szczęście sięczne spłaty! Pierwszorzędne paleta damskie i męskie, swetry, obuwie, chodniki kamgarne i bawełniane towary, kołdry, firanki, chustki, bieliznę męską i damską oraz wiele innych artykułów poleca „KREDYT” Nawrot 15 I p 8640—1

TYSIĄCE chorych na katar żołądka, wzdęcie, kurcze, bóle, niestrawność, brak apetytu, ogólne osłabienie etc. odzyskało zdrowie, używając ziółka sławnego na cały świat Doktora Dietla, profesora Uniwersytetu Jagiellońskiego Żądajcie bezpłatnej broszury pouczającej. Adres: Liszki, — apteka. 5855—

Druciane Parkany Plecionki Tkaniny

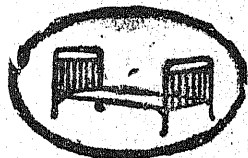
Gazy miedz. do filtrów „Rabitz” do robót betonowych we wszystkich metalach wyrabia i poleca

Rudolf JUNG

ŁÓDŹ, Wólczańska 151
telef. 28-97.

LEK. DEN. Z. BIELAKOWSKA powróciła

leczenie dziąseł, zębów i chirurgia stomatol.
ul. KILIŃSKIEGO 113
tel. 48-27. (winda)

Wielki wybór łóżek metalowych, wózków dziecięcych krajowych i zagranicznych, wyściki amerykańskie, materace wyścikowe oraz materace sprężyste nowe higieniczne „Patent” domoblowych łóżek podług miar nabyć można najtaniej i najdogodniejszych warunkach w fabrycznym składzie

„DOBROPOL”

ŁÓDŹ, Piotrkowska 79 (w podwórzu) tel. 61—58

Sklep galanterji

ozdób wojskowych, policyjnych strażackich i uczniowskich

K. Jarociński

Konstantynowska 57
daw. na ul. Piotrkowska 121

SKŁAD FUTER

i Zakład Kuśnierski

J. SZWARCMAN

Narutowicza 42 (sklep frontowy) Tel. 66—31
poleca gotowe futra damskie, męskie oraz skórki pojedyncze wszelkiego rodzaju, po cenach przystępnych i na dogodnych warunkach. Cbejrzenie nie obowiązuje do kupna.
P.P. krawcom udzielam rabatu

CENA OGŁOSZEŃ: Przed tekstem 30 gr. w tekście 30 gr. za tekstem 25 gr., zwyczajne 14 gr., nekrologi 30 gr., komunikaty 25 gr. za wiersz milimetrowy lub jego miejsc Drobne ogłoszenia bezterminowe 10 gr. za wyraz, duże litery 50 gr. najmniejsze ogłoszenie 1 zł. Ogłoszenia zamiejscowe 50 proc. drożej, zagraniczne 100 proc. Stronica przed tekstem i w tekście podzielona na 3 łamy, za tekstem na 5 łamów. Artykuły bez oznaczenia honorarium uważa redakcja za bezpłatne. Ogłoszenia przyjmuje się do godz. 7-oj po 7-ej 50 proc. drożej. Za terminowe wychodzenie ogłoszeń admin. nie odpowiada. Każda nowa podwyżka obowiązuje przedtem przyjęte ogłoszenie bez uprzedniego zawiadomienia. Rozwój można zamawiać w Zgierzu u p. Lacha, w Pabjanicach u p. Zatorskiego ul. Zamkowa.

„ROZWÓJ”

NASZ DODATEK ILUSTROWANY

NIEDZIELA, 27 PAŹDZIERNIKA 1929 r.

Wspólny język

Wszystkie ludy świata różnokolorowe i różnojęzyczne — mają jeden wspólny sposób wyrażania swych radości, smutków, tęsknot i upojen: jest nim muzyka. Zależnie od stopnia kultury, instrument służący do wyrażania uczuć, jest mniej lub więcej skomplikowany. Dzikie mieszkańce Afryki wali co siłą w prymitywny bęben, półdziki Azjata-Koczownik dmucha rzuwając w dwumetrowej długości fujarkę, a wymyślny Euopejczyk dla wyrażania swych uczuć konstruuje precyzyjne instrumenty.

300-lecie urodzin Króla Jana Sobieskiego.

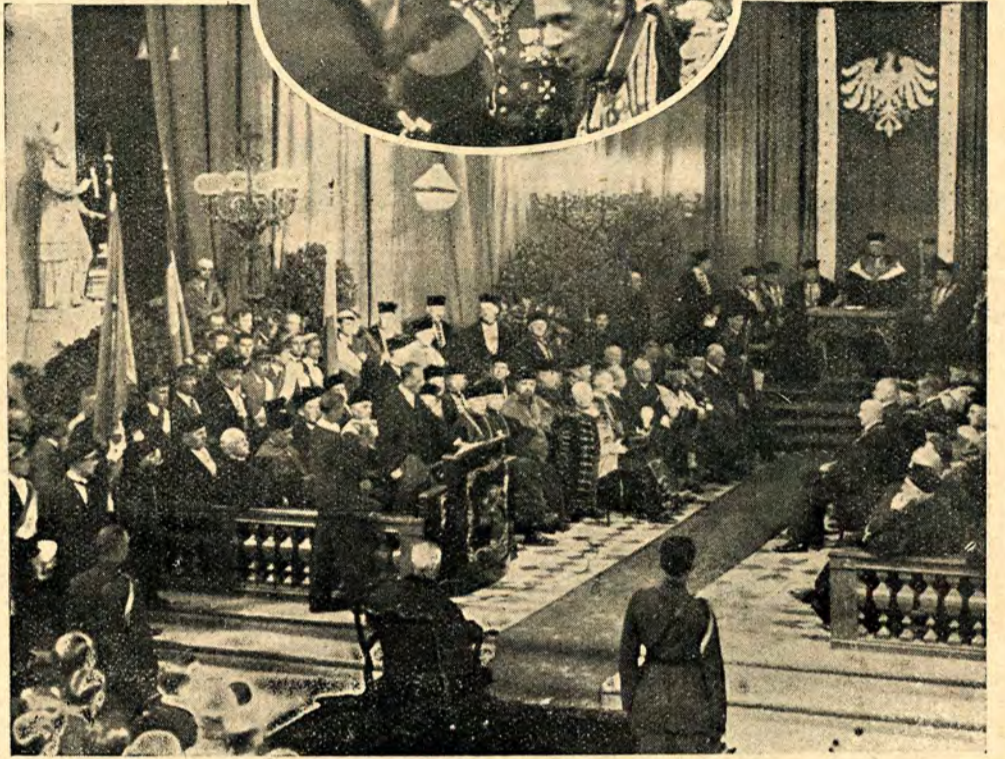
10-lecie wskrzeszenia Uniwersytetu Stefana Batorego w Wilnie.

Dnia 20 b. m. upłynęło 300 lat, kiedy ujrzał światło dzienne Sobieski, późniejszy król Jan III, pogromca armii tureckiej pod Wiedniem

Uroczysty obchód uniwersytetu Stefana Batorego w Wilnie zaszczylił

swoją obecnością Pan Prezydent Rzeczypospolitej.

P. Curie-Skłodowska wyjechała do Ameryki, gdzie ma otrzymać 1 gr. radjum dla szpitali paryskich.

Dyrektor 5-go departamentu w Min. Skarbu — St. Starzyński został mianowany wiceministrem.

Muzyk W. Hoffmann wynalazł przyrząd, który daje możliwość opanowania klawiatury organów, przyrząd mieści się na głowie i posługuje się nim jak palcem.

Rogier hr. Raczyński, ziemianin, został mianowany wojewodą poznańskim.

Zawodnik czeski Kozeluch, zwycięzca w tenisie nad Amerykanami.

Etap (1886 r.)

Jacek Malczewski.

W stolicy naszej zostały rozegrane zawody o mistrzostwo w szermierce na szable. Dr. Pappée nie zawiódł.

Samochód lądowo-wodny, zbudowany przez firmę samochodową w Cuxhaven. służyć on będzie do ścigania przemytników na lądzie i morzu.

Najmniejszy samochód na świecie i najmłodszy automobilista — Roger Gardohaur, który osiągnął szybkość 50 km. na godzinę.

Największe i najmocniejsze w Polsce 50 DAJ rozpoczęło wielki konkurs „Najpiękniejsze Dziecko Polskie”

tygodniowe pismo ilustrowane ==
 wspaniałą Pierwszą nagrodą zł. 3.000, a nagrodą zł. 2.000 i t. d.
 Szczygóły konkursu w każdym numerze „7 DNI”.

WIEDEŃ — „MIASTO MARZEŃ i SNÓW”.

Prezydent francuski Doumergue witany przez belgijczyków na stacji pogranicznej.

Parlament w dawnej stolicy Habsburgów, gdzie ważyły się losy wielojęzycznych ludów monarchji.

Mac Donald, przesiadający się z okrętu „Berengarja” na wojenny statek „Macan” podczas podróży do Stanów Zjednoczonych.

Pokaz kwiatów i warzyw Tow. Ogrodów Robotniczych w sali Tow. Ogrodniczego w Warszawie.

Wyścigi jesienne w Warszawie. Nagrodę im. Krasińskich wygrał w pięknej formie „Colombo” p. Michała Bersona, trzyletni ogier jego własnego chowu.

Oswojony żółw, z gatunku olbrzymich, żyje w dobrej zgodzie ze swym panem.

Popierajcie L. O. P. P.

„Ojciec chińskiej republiki” San-Jut Sen. Rzeźba polskiego artysty Pawła Landowskiego

Z PUSZCZY BIAŁOWIESKIEJ

Przedwojenne stado żubrów.

Odwieczny bór przedwojennej puszczy t. zw. rezerwat

Wiceminister Czapki.

Prof. Ritrpert (Francja)

Z TEKI JOTESA

Znany karykaturzysta Jotes uchwycił kilka charakterystycznych sylwetek uczestników międzynarodowego kongresu komunikacji lotniczej.

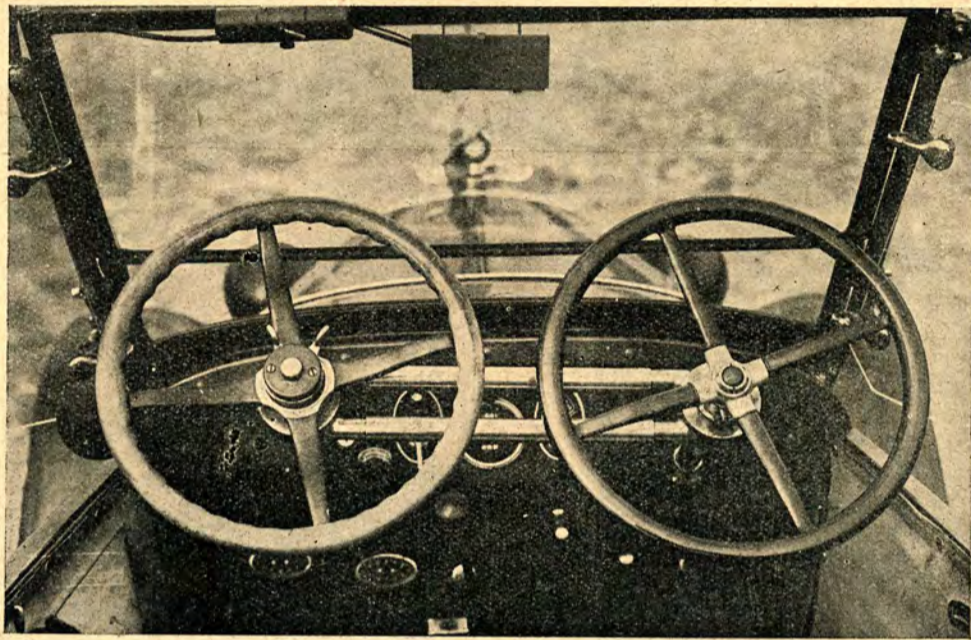
Richter (Niemcy).

Ambrosini (Włochy).

Norweski żeglarz, G. Folgero postanowił przepłynąć naokoło świata na stateczku „Roald Amudsen”, który stoi obecnie w Paryżu.

Podwójna kierownica — wynalazek ułatwiający i przyspieszający naukę na samochodach.

Strojny model sukni i okrycia wieczorowego.

Jacqueline Logan w filmie „Gdy północ wybije”. (fot. Kolos, Warszawa).

„Duch lotnictwa” symbol ery lotniczej. Skrzydła ma srebrne. Zdobí westybul wieży „Rand” w Minnoapolis.

William Boyg w filmie „Drapacz chmur” (fot. Kolos, Warszawa).

NAJLEPSZE KSIĄZKI!
ZADAJE BEZPŁATNIE WYKONANIE KUPONU

BEZPŁATNIE

UTWORZY

EUGENJUSZA SUE

Już ukazało się nasze nowe wydanie dzieł EUGENJUSZA SUE. Naszym celem jest jaknajwiększe rozpowszechnienie dzieł tego wielkiego powieściopisarza w najszerszych kołach społeczeństwa. Postanowiliśmy zatem oddać dużą część tych utworów bezpłatnie. Każdy Czytelnik niniejszego pisma, który w ciągu 10 dni nadesłanie do naszego biura niżej dołączony kupon otrzyma bezpłatnie wydanie

DZIEŁ EUGENJUSZA SUE

W 24 TOMACH,

zawierających około 4.000 stron druku.

Eugenjusz Sue, jest jednym z największych pisarzy europejskich, jest trzeźwym, realistą nie przesadzającym złych stron życia i z całym poczuciem prawdy wykazującym zło i dobro w ludzkich charakterach. Dzieła jego winny się znaleźć w każdym domu i towarzyszyć każdemu, jako wierny przyjaciel. Książki te ukazały się ładnie wydane, w tłumaczeniu bez zarzutu, w zwykłym formacie książkowym. Wysyłkę uskutecznią się w kolejności nadchodzących zamówień. Jako zwrot kosztów opakowania i ogłoszeń, żądamy po 55 groszy za tom. Następujące dzieła będą rozdane bezpłatnie:

Tajemnice Paryża, Żyd Wieczny Tułacz, Siedem Grzechów Głównych, Dzieci Miłości, Awanturnik, Marcin Podrzutek, Komandor Maltański, Pałac Lambert i t. d.

Niniejsze ogłoszenie ma moc tylko dla kuponów, otrzymanych w ciągu 10 dni.

Prosimy nie załączać pieniędzy wzgl. znaczków pocztowych.

BIBLIOTEKA RODZINNA, Warszawa, ul. Mazowiecka 12

KUPON

27.10.29

Podpisany prosi o bezpłatne nadesłanie dzieł Eugenjusza Sue.

Imię i nazwisko: ..... Ulica: .....
Zawód: ..... Miejscowość (poczta): .....